

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Valentina Aulisa

Obnovení likvidace (§ 208, 209 OZ)

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL. M.

Katedra: Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 03. 03. 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 127 523 znaků včetně mezer.

V Praze dne 03. 03. 2020

.....
Valentina Aulisa

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Lucii Joskové, Ph.D., LL. M., za trpělivé vedení a za cenné rady a připomínky, které mi při psaní této práce poskytla. Poděkování patří také mojí rodině za podporu projevenou po celou dobu mého studia.

Obsah

Úvod	1
1 Likvidace obchodních korporací.....	4
1.1 Vymezení užívaných pojmů	4
1.2 Předpoklady zrušení obchodní korporace s likvidací	4
1.3 Likvidátor a jeho činnost	5
1.4 Konec likvidace a zánik obchodní korporace	6
1.5 Pokračování a obnovení likvidace	8
2 Pokračování likvidace podle § 208 OZ	10
2.1 Obecně k pokračující likvidaci	10
2.2 Podmínky pokračování likvidace.....	12
2.3 Dosud neznámý majetek	12
2.3.1 Znaký dosud neznámého majetku.....	14
2.3.2 Absence některého ze znaků dosud neznámého majetku	15
2.4 Jiná nezbytná opatření	16
2.5 Průběh pokračující likvidace	18
2.5.1 Zahajovací rozvaha a soupis jmění.....	19
2.5.2 Informování věřitelů	20
2.5.3 Vypořádání neznámého majetku a provedení jiných nezbytných opatření	20
2.6 Časový rámeček pokračující likvidace	22
2.7 Postavení likvidátora.....	23
2.8 Věřitelé obchodní korporace při pokračující likvidaci	25
2.9 Limity pokračování likvidace	27
3 Obnovení likvidace podle § 209 OZ	28
3.1 Podmínky obnovení likvidace	28

3.1.1	Zánik obchodní korporace	29
3.1.2	Neznámý majetek	29
3.1.3	Jiný zájem hodný právní ochrany	31
3.1.4	Návrh oprávněné osoby	33
3.2	Řízení o obnově vymazané obchodní korporace	35
3.3	Průběh obnovené likvidace	37
3.4	Postavení likvidátora.....	39
3.5	Orgány obchodní korporace při obnovené likvidaci.....	41
3.6	Věřitelé obchodní korporace při obnovené likvidaci.....	43
3.6.1	Pohledávky korporaci známé.....	43
3.6.2	Pohledávky korporaci neznámé	44
3.7	Limity obnovení likvidace	45
3.8	Užití postupu dle § 209 OZ v praxi	46
4	Exkurz do slovenské právní úpravy.....	50
	Závěr	53
	Seznam zkratk	56
	Seznam použitých zdrojů	57
	Seznam příloh.....	62
	Abstrakt	72
	Abstract.....	73
	Klíčová slova / Key Words	74

Úvod

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila úpravu pokračování a obnovení likvidace, obsaženou v ustanoveních § 208 a 209 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.¹ Právní zakotvení těchto postupů je velmi praktické, neboť jsou-li pro pokračování či obnovení likvidace naplněny předpoklady, dávají nám tato ustanovení alespoň částečné vodítko pro jejich provedení.

Obecně je procesu likvidace v českém právním prostředí věnována velmi malá pozornost, ačkoliv se jedná o fázi, která nastane, ať již dříve, či později, v průběhu existence velké části obchodních korporací. Specifickým případům pokračující a obnovené likvidace je pak věnována, až na pár výjimek, pozornost takřka nulová. Právě nedostatek podrobnějších pramenů, jež by se předmětu mé diplomové práce věnovaly, pro mne byla motivací při volbě tohoto tématu. S ohledem na skutečnost, že ročně v České republice vstupují do likvidace tisíce obchodních korporací, je pravděpodobnost, že nastane situace popisovaná v ustanoveních § 208 či 209 OZ, poměrně vysoká. Pouze za rok 2018 vstoupilo do likvidace 10.198 subjektů, přičemž z dostupných údajů lze sledovat, že se jedná o trend se spíše vzrůstající tendencí.²

Diplomová práce je vypracována deskriptivní metodou za užití prvků metody analytické. Svoji práci jsem rozdělila do čtyř hlavních částí. V první části nejprve definuji pojmy, jež budou následně užívány v rámci celé práce. Dále stručně nastiňuji předpoklady, které musí nastat, aby byla obchodní korporace zrušena s likvidací, a charakterizuji osobu likvidátora a jeho postavení v rámci celého procesu likvidace. V neposlední řadě se stručně věnuji rovněž průběhu a skončení standardní likvidace a následnému zániku obchodní korporace výmazem z obchodního rejstříku. Kapitoly následující po této úvodní části jsou již samotným jádrem mé práce.

Druhá část práce je věnována pokračující likvidaci dle § 208 OZ. Nejprve se zabývám základními podmínkami pokračující likvidace. Dále se zde věnuji samotnému postupu dle § 208 OZ, postavení osoby likvidátora a věřitelů korporace v pokračující

¹ Dále jen „OZ“ nebo „občanský zákoník“.

² Likvidací skončí ročně tisíce firem, dalším to trvá i desetiletí. In: *Bisnode*. [online]. Praha, 2019. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: <https://www.bisnode.cz/o-bisnode/o-nas/novinky/likvidaci-skonci-rocne-tisice-firem-dalsim-to-trva-i-desetileti/>.

likvidaci a případným limitům, jež její provedení znemožňují. V rámci jednotlivých kapitol rovněž zmiňuji zásadní rozdíly mezi stávající úpravou pokračující likvidace a dřívější úpravou obsaženou v ustanovení § 75b odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku³.

Ve třetí části práce se věnuji obnovené likvidaci dle § 209 OZ. Obdobně, jako je tomu u předchozí části, i zde nejprve řeším podmínky, které musí být naplněny, aby mohlo dojít k obnovení likvidace. Dále se zde analogicky s předchozí kapitolou zabývám samotným průběhem obnovené likvidace, postavením likvidátora a věřitelů v obnovené likvidaci a skutečnostmi, které mohou provedení obnovené likvidace limitovat.

Poslední část práce je pak věnována exkurzu do slovenské právní úpravy, kdy se věnuji úpravě zakotvené v § 75a zákona č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník⁴, neboť tato úprava je svým obsahem velmi blízká koncepci obnovené likvidace zakotvené v § 209 OZ. Domnívám se tak, že její posouzení a srovnání s českou právní úpravou bude pro tuto práci rovněž přínosem.

S ohledem na nevelké množství pramenů, které se úpravou § 208 a 209 OZ zabývá, bylo nezbytné, abych mimo jiné čerpala z odborné literatury týkající se již zrušené, avšak svým obsahem srovnatelné úpravy § 75b obchodního zákoníku. Z důvodu podobného charakteru těchto úprav se jednalo o logický krok. Na případné odlišnosti mezi stávající úpravou občanského zákoníku a původní úpravou obchodního zákoníku upozorňuji v rámci jednotlivých podkapitol této práce.

Zákonná úprava likvidace obsažená v § 187–209 OZ dopadá na veškeré typy právnických osob zrušovaných s likvidací. Pro účely užšího zaměření této práce však budu nadále hovořit pouze o obchodních korporacích. Z tohoto důvodu jsou v rámci práce, až na výjimky, užívány pojmy s tímto spojené.

V diplomové práci budu především řešit otázky týkající se charakteru předpokladů, jež musí nastat, aby bylo postupováno dle ustanovení § 208 a 209 OZ. Vymežím rovněž časový rámec, v němž může k těmto postupům docházet a také skutečnosti, které mohou uplatnění předmětné úpravy v praxi omezit. V rámci jednotlivých kapitol bude řešena

³ Dále jen „obchodní zákoník“.

⁴ Dále jen „slovenský obchodní zákoník“.

řada dalších dílčích otázek, jejichž zodpovězení je pro vyřešení výzkumných otázek důležité. V neposlední řadě budu také zodpovídat otázku, zda je postup dle § 209 OZ dotčenými osobami skutečně užíván, případně zda byl postup dle dřívější úpravy obchodního zákoníku užíván více než v současnosti, či zda se jedná pouze o teoretický, v praxi neužívaný institut.

1 Likvidace obchodních korporací

1.1 Vymezení užívaných pojmů

Název diplomové práce „*Obnovení likvidace*“ je pouze zjednodušujícím souhrnným označením pro obě situace upravené v ustanoveních § 208 a 209 OZ. Jak bude vysvětleno níže, na rozdíl od postupu dle § 209 OZ, nedochází v případě dle § 208 OZ k obnovení likvidace, nýbrž k jejímu pokračování. Pro snazší orientaci bude v této práci postup dle § 208 OZ označován jako „*pokračující likvidace*“ nebo „*pokračování likvidace*“. Postup dle § 209 OZ bude pak označován jako „*obnovená likvidace*“. Budu-li v souvislosti s ustanoveními § 208 a 209 OZ hovořit o likvidaci, jež obecně probíhá či v konkrétním případě již proběhla bezprostředně po zrušení obchodní korporace podle obecné úpravy obsažené v ustanoveních § 187–207 OZ, budu ji za účelem odlišení od procesů dle § 208 a 209 OZ označovat jako „*standardní likvidace*“ či „*původní likvidace*“.

1.2 Předpoklady zrušení obchodní korporace s likvidací

Likvidací obchodní korporace rozumíme proces, který následuje po zrušení korporace⁵ a předchází jejímu zániku výmazem z obchodního rejstříku. V rámci likvidace vyvíjí obchodní korporace činnost, jejímž účelem je vypořádání majetkových poměrů jak ve vztahu ke třetím osobám, tak i samotným členům této korporace. Nejedná se však o proces, který by byl zahajován v případě každé zrušené obchodní korporace. Dle ustanovení § 187 OZ je účelem likvidace vypořádání majetku zrušené obchodní korporace, vyrovnání dluhů věřitelům a naložení s čistým majetkovým zůstatkem, jenž z likvidace vyplyne. Z výše uvedeného tedy vyvozujeme, že aby bylo možné popsány účel likvidace řádně naplnit, je nezbytné, aby zrušená korporace měla dostatek majetku.⁶

⁵ Ke zrušení obchodní korporace dochází zpravidla na základě rozhodnutí jejích členů, kteří svým rozhodnutím projeví vůli ukončit fungování této korporace. V takovém případě se jedná o zrušení dobrovolné. Rozeznáváme však také zrušení nedobrovolné, k němuž dochází v důsledku rozhodnutí soudu, který takto naplní veřejný zájem na odstranění nefungující korporace z právního života. V případě dobrovolného i nedobrovolného zrušení následuje obvykle proces likvidace, který v závislosti na způsobu zrušení společnosti označujeme za dobrovolný nebo nucený. JOSKOVÁ, L. In: JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ, M. a ZACHARDOVÁ, L. *Likvidace obchodních společností*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 202 s. ISBN 978-80-7400-646-3, s. 1-3.

⁶ K likvidaci obchodní korporace nedochází také v případě, kdy v důsledku přeměny přechází jmění této korporace na jiný subjekt (právního nástupce korporace účastníci se přeměny). PELIKÁN, R. In: ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5, s. 239.

1.3 Likvidátor a jeho činnost

Klíčovou postavou v celém procesu likvidace je likvidátor. Jedná se o fyzickou či právnickou osobu odpovědnou za řádné provedení likvidace v souladu se zákonnou úpravou. Likvidátor je do funkce povoláván v souvislosti se zrušením obchodní korporace, případně po prohlášení korporace soudem za neplatnou. Do funkce jej zpravidla povolává příslušný orgán obchodní korporace. V případě, že tak určený orgán neučiní, nebo rozhodne-li o zrušení korporace soud, je likvidátor jmenován soudem (§ 191 odst. 1 OZ). Likvidátorem obchodní korporace může být pouze osoba bezúhonná a plně svéprávná, která naplňuje zákonné požadavky kladené na členy statutárních orgánů.⁷ Zákonodárce nestanovuje délku funkčního období likvidátora. Není-li stanoveno zakladatelským právním jednáním obchodní korporace, případně smlouvou o výkonu funkce likvidátora jinak, trvá jeho funkční období po celou dobu trvání likvidace.⁸

Veškeré činnosti uskutečňované likvidátorem mohou sledovat jen účel, který odpovídá povaze a cíli likvidace (§ 196 odst. 1 OZ). Likvidátor nabývá působnosti statutárního orgánu korporace okamžikem svého povolání (§ 193 OZ). Při výkonu své funkce zjišťuje, v jakém stavu je likvidovaná obchodní korporace, tedy jaký je její majetek, označovaný dle ustanovení § 187 odst. 1 OZ jako likvidační podstata, a jak vysoké jsou pohledávky třetích osob ve vztahu ke korporaci. Dále likvidátor zajišťuje informování věřitelů korporace o jejím vstupu do likvidace a vyzývá je, aby ve stanovené lhůtě přihlásili své pohledávky za touto obchodní korporací (§ 198 OZ).

V průběhu likvidace provádí likvidátor veškeré úkony, které jsou nezbytné pro řádné ukončení fungování korporace a uspokojení jejích věřitelů. Za tímto účelem zpeněžuje její majetek a následně hradí dluhy korporace, a to zpravidla v pořadí dle jejich splatnosti. Při tom dbá likvidátor toho, aby nedošlo ke zvýhodňování některého z věřitelů.⁹ Při provádění likvidace postupuje likvidátor dle svého uvážení, vždy však s péčí řádného hospodáře. Je tedy vždy povinen postupovat s dostatečnými znalostmi, pečlivostí a s nezbytnou loajalitou. Při likvidaci obchodní korporace lze mít za to, že takto postupuje

⁷ POKORNÁ, J. In: POKORNÁ, J., HOLEJŠOVSKÝ, J., LASÁK, PEKÁREK, M. a kolektiv. *Obchodní společnosti a družstva*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. 448 s. ISBN 978-80-7400-475-9, s. 106.

⁸ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 45.

⁹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 4. 2014, sp. zn. 7 Cmo 26/2013.

likvidátor, který plně uspokojí věřitele korporace a zajistí dosažení co nejvyššího likvidačního zůstatku.¹⁰

1.4 Konec likvidace a zánik obchodní korporace

Závěrečná fáze likvidace nastupuje poté, co likvidátor vykoná veškeré úkony, které jsou v rámci likvidačního procesu nezbytné. V průběhu této fáze je likvidátor povinen předložit ke schválení tomu, kdo jej do funkce povolal¹¹ dva důležité dokumenty – konečnou zprávu o průběhu likvidace a účetní závěrku likvidované obchodní korporace. Účelem konečné zprávy o průběhu likvidace je informovat členy obchodní korporace i třetí osoby o tom, jak probíhala likvidace a jakým způsobem likvidátor v průběhu likvidace naložil s likvidační podstatou.¹² Jestliže likvidace proběhla úspěšně a po uspokojení všech věřitelů korporace přebývají finanční prostředky, jedná se o likvidační zůstatek, který je možné rozdělit mezi členy korporace. V takovém případě předloží likvidátor ke schválení také návrh na použití likvidačního zůstatku, dle něhož má být likvidační zůstatek mezi členy rozdělen (§ 205 odst. 2 OZ).

V souladu s ustanovením § 94 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů¹³ předloží likvidátor výše uvedené dokumenty také nejvyššímu orgánu korporace a následně zajistí jejich uchování po dobu 10 let od zániku obchodní korporace. Této jeho povinnosti se však dotkne vládní novela zákona o obchodních korporacích, účinná od 1. 1. 2021¹⁴. Novelou dojde ke zrušení odstavce 2 ustanovení § 94 ZOK, který ukládá likvidátoru povinnost uchovat konečnou zprávu o průběhu likvidace, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku po dobu 10 let od zániku korporace. V rámci novelizace však dochází též k doplnění ustanovení § 205 OZ o čtvrtý odstavec a k zakotvení nového ustanovení § 158a OZ. Ustanovením § 205 odst. 4 OZ bude zakotvena povinnost likvidátora zajistit uchování konečné zprávy o průběhu likvidace, účetní závěrky a návrhu na použití likvidačního zůstatku po dobu 10 let od zániku právnické osoby. Nově tak bude stanovena archivační povinnost likvidátora v případě všech právnických osob, nikoliv

¹⁰ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 47.

¹¹ V určitých případech předkládá likvidátor dané dokumenty ke schválení kontrolnímu orgánu korporace či soudu (viz § 205 odst. 2 OZ).

¹² JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 106.

¹³ Dále jen „ZOK“ nebo „zákon o obchodních korporacích“.

¹⁴ Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony.

pouze obchodních korporací. Dle důvodové zprávy bylo stanovení archivační povinnosti likvidátora pouze pro případy likvidace obchodních korporací nesystémové, jelikož je zde dán zájem na uchování předmětných dokumentů v případě likvidací veškerých právnických osob.¹⁵

Nové ustanovení § 158a OZ pak stanovuje povinnost obchodní korporace uchovávat po celou dobu své existence zápisy z jednání nejvyššího orgánu s přílohami. Po zrušení obchodní korporace s likvidací bude zajišťovat uchování těchto dokumentů likvidátor korporace, a to po dobu 10 let od zániku korporace. Dle důvodové zprávy nebudou předmětné dokumenty uchovávány veřejně, nýbrž bude jejich využití omezeno pro případné soudní spory nebo právě pro případ, že dojde k obnovení likvidace obchodní korporace.¹⁶

Likvidace obchodní korporace končí dle § 207 OZ třemi možnými způsoby. V prvním případě končí likvidace použitím likvidačního zůstatku, tedy jeho rozdělením mezi oprávněné osoby, kterými jsou zpravidla členové korporace.¹⁷ Dle ustanovení § 38 odst. 2 ZOK vyplatí likvidátor členům korporace podíl na likvidačním zůstatku bez zbytečného odkladu po schválení návrhu na jeho rozdělení. Ve druhém případě dochází ke skončení likvidace převzetím likvidační podstaty věřiteli korporace. K tomu dochází v případě, že se likvidátoru nepodaří v přiměřené době zpeněžit celou likvidační podstatu. Likvidátor poté nabídne tuto likvidační podstatu neuspokojeným věřitelům za účelem úhrady dluhů korporace a jejím převzetím věřiteli likvidace končí.¹⁸ Třetí možný způsob skončení likvidace nastává, když věřitelé korporace takovou likvidační podstatu odmítnou převzít. V důsledku odmítnutí likvidace končí a likvidační podstata přechází dnem zániku korporace na stát.¹⁹ Likvidátor je poté povinen bez zbytečného odkladu informovat o přechodu majetku Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových či jiný příslušný

¹⁵ *Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*; sněmovní tisk 207/0; s. 137. psp.cz [online]. 2018 [cit. 2020-02-09]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=207&CT1=0>.

¹⁶ Tamtéž, s. 99.

¹⁷ Každý člen obchodní korporace má při jejím zrušení s likvidací právo na podíl na likvidačním zůstatku, nestanoví-li zakladatelské právní jednání korporace, že se dané pravidlo neuplatní (viz § 37 odst. 1 a § 38 odst. 3 ZOK).

¹⁸ HOLEJŠOVSKÝ, J. In: LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1040-1047.

¹⁹ Odlišný názor zastává L. Josková, která dovozuje, že likvidace nekončí odmítnutím převzetí likvidační podstaty, nýbrž až oznámením likvidátora o přechodu majetku na stát. JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 110.

orgán.²⁰ Do třiceti dnů od skončení likvidace podá likvidátor návrh na výmaz korporace z obchodního rejstříku, přičemž výmazem z obchodního rejstříku korporace zaniká.²¹

1.5 Pokračování a obnovení likvidace

V závěru existence obchodní korporace však mohou vyvstat situace, jež si vyžádají odklad jejího zániku výmazem z obchodního rejstříku. Jedná se nejčastěji o případy, kdy se po skončení likvidace a před výmazem korporace z obchodního rejstříku objeví majetek, o němž korporace doposud neměla tušení. Takový majetek, obzvláště je-li vysoké hodnoty, je nutné zákonem stanoveným postupem vypořádat, aby mohlo dojít k uspokojení co nejvyššího počtu osob v co největším rozsahu. Vyjma objevení neznámého majetku může také nečekaně vyvstat potřeba vykonání určitých nezbytných opatření, a to nejen ze strany obchodní korporace. I v takovém případě je nutné, aby korporace tato opatření provedla a zanikla až po jejich zajištění.

Občanský zákoník pro výše vymezené situace zakotvil speciální postup. V případě, že se po skončení likvidace, avšak před výmazem obchodní korporace z obchodního rejstříku, objeví dosud neznámý majetek korporace, případně potřeba jiných nezbytných opatření, likvidace nekončí a pokračuje dále (§ 208 OZ). To vše bez ohledu na úkony, které byly k tomuto okamžiku za účelem skončení likvidace již uskutečněny. Překážkou však není ani zjištění neznámého majetku korporace nebo objevení jiného zájmu hodného právní ochrany až po výmazu korporace z obchodního rejstříku. I v takovém případě je ze strany zákonodárce zajištěna ochrana práv třetích osob. Děje se tak postupem zakotveným v § 209 OZ, který umožňuje obnovení obchodní korporace zrušením jejího výmazu z obchodního rejstříku a následné obnovení již skončené likvidace.

Možnost provést po skončení likvidace a případném výmazu korporace z obchodního rejstříku vypořádání neznámého majetku korporace není v českém právním řádu novinkou. Již zákon ze dne 6. března 1906, čísl. 58 ř. zák., o společnostech s ručením obmezeným, upravoval ve svém § 93 tzv. „opětnou“ likvidaci. K ní docházelo v případech, kdy byl po výmazu „likvidační firmy“ zjištěn další majetek zrušené společnosti. Ostatně, jak lze pozorovat z komentáře P. C. Nesého k předmětnému

²⁰ DVOŘÁK, T. In: ONDŘEJ, J. a kol. *Ukončení podnikání*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 292 s. ISBN 978-80-7552-565-9, s. 233.

²¹ Srov. § 207 občanského zákoníku.

ustanovení, samotná úprava postupu uplatňovaného při opětné likvidaci se příliš neliší od postupu dle stávající úpravy obnovy likvidace – cituji:

„Objeví-li se po výmazu likvidační firmy další majetek zrušené společnosti, má likvidace znova zahájena býti za účelem rozdělení tohoto jmění. Likvidátory v tomto případě ustanovuje soud k návrhu některého účastníka, a sice může povolati buď dřívější likvidátory, nebo jiné jmenovati. Další speciální ustanovení zákon pro tento případ neobsahuje. Platí tu tedy všeobecné předpisy o likvidaci, o zápisu jejím do rejstříku a vyhlášení ve veřejných listech, o úkolu likvidátorů a rozsahu jejich právní moci atd.“²²

Po delší odmlce pak byla možnost vypořádání majetku zjištěného po skončení likvidace zakotvena do českého právního řádu novelou obchodního zákoníku č. 370/2000 Sb. s účinností ode dne 1. 1. 2001. Tímto došlo alespoň částečně k vyplnění mezery, jež byla od dob prvorepublikové úpravy v právním řádu přítomna.²³ Předmětná úprava byla obsažena ve dvou odstavcích § 75b obchodního zákoníku, které upravovaly dvě skutkově odlišné situace. Zatímco první odstavec obsahově přibližně odpovídal současnému ustanovení § 208 OZ, druhý odstavec řešil případ zjištění dosud neznámého majetku po výmazu společnosti z obchodního rejstříku a je v současné úpravě zakotven v § 209 OZ. Přijetím občanského zákoníku pak byly tyto skutkové podstaty, původně obsažené ve dvou odstavcích jediného paragrafu obchodního zákoníku, rozděleny do dvou samostatných paragrafů (§ 208 a 209 OZ). Dle důvodové zprávy k občanskému zákoníku došlo tímto rozdělením na dvě různá ustanovení k lepšímu a sociálně užitečnějšímu odlišení skutkových podstat.²⁴

²² NESÝ, P. C. In: A. BÍLÝ, P. C. NESÝ a F. VACEK. Společnost s omezeným ručením: dle zákona ze dne 6. března 1906, Č. 58 Ř. Z.: s českým a německým textem zákona, s příslušnými ministerskými nařízeními, vysvětlují se stanoviska soukromoprávního: Ant. Bílý a C. P. Nesý, se stanoviska berního a poplatkového: F. Vacek. Praha: nákladem České grafické akc. společnosti „Unie“, 1908, s. 402.

²³ POKORNÁ, J. In: POKORNÁ J., KOVAŘÍK, Z., ČÁP, Z. A kol. *Obchodní zákoník. Komentář. I. díl.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009. 1079 s. ISBN 978-80-7357-491-8, s. 419.

²⁴ *Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, konsolidovaná verze: k § 187 až 209, s. 81-82.* obcanskyzakonik.justice.cz [online]. 2012 [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.

2 Pokračování likvidace podle § 208 OZ

2.1 Obecně k pokračující likvidaci

V současné právní úpravě je jediné zákonné ustanovení upravující pokračování likvidace obsaženo v § 208 OZ. Podle tohoto ustanovení platí, že je-li před výmazem právnické osoby (potažmo obchodní korporace) z obchodního rejstříku zjištěn dosud neznámý majetek nebo objeví-li se potřeba jiných nezbytných opatření, likvidace neskončí a likvidátor tento majetek vypořádá nebo provede další nezbytná opatření.

Aplikovatelnost § 208 OZ na veškeré typy právnických osob, tedy nejen obchodní korporace, je dána jeho zakotvením v rámci obecných ustanovení občanského zákoníku, upravujících likvidaci právnických osob. V případě dřívější úpravy obsažené v § 75b odst. 1 obchodního zákoníku byla aplikovatelnost úpravy na jiné právnické osoby než obchodní společnosti dovozována pouze výkladem. Dělo se tak zejména s odkazem na ustanovení § 761 odst. 2 obchodního zákoníku, dle něhož se ustanovení § 70 až 75 obchodního zákoníku použijí obdobně i na likvidaci jiných právnických osob než obchodních společností, jestliže nemají právního nástupce a z právních předpisů, jež je upravují, nevyplývá něco jiného. Tento výklad byl jakožto správný opakovaně potvrzován také v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu.²⁵

Další významný aspekt, jimž se stávající právní úprava obsažená v ustanovení § 208 OZ odlišuje od původní úpravy obchodního zákoníku, je samotné pojetí tohoto procesu. Dle úpravy obchodního zákoníku platilo, že jestliže se po skončení likvidace zjistil dosud neznámý majetek nebo se objevila potřeba jiných nezbytných opatření souvisejících s likvidací, bylo nezbytné, aby o obnovení likvidace rozhodl soud na návrh oprávněné osoby. Současně rozhodoval soud také o jmenování osoby likvidátora, který byl provedením obnovené likvidace pověřen. Ustanovení § 75b odst. 1 obchodního zákoníku tedy výslovně stanovilo, že dochází k obnovení likvidace. Naopak dle úpravy obsažené v § 208 OZ se likvidace při zjištění dosud neznámého majetku nebo při objevení potřeby jiných nezbytných opatření neobnovuje, nýbrž „pokračuje“ a likvidátor tento majetek vypořádá nebo tato nezbytná opatření provede. Důvodová zpráva k ustanovení § 208 OZ k tomu ostatně uvádí následující, cituji:

²⁵ K tomu například Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 29 Cdo 3946/2011 a Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2008, sp. zn. 28 Cdo 4968/2007.

„Je-li totiž neznámý (nelikvidovaný) majetek právnické osoby zjištěn ještě před jejím výmazem z veřejného rejstříku, nemá opodstatnění, aby o obnovení likvidace rozhodoval soud: o to se právnická osoba v likvidaci musí postarat sama.“²⁶

Dřívější úprava obchodního zákoníku by se mohla jevit z hlediska jazykového výkladu jako podstatně užší, než je úprava stávající, neboť k obnovení likvidace docházelo v případě zjištění dosud neznámého majetku společnosti nebo objevení potřeby jiných nezbytných opatření *souvisejících s likvidací*. Při zakotvení procesu pokračování likvidace v § 208 OZ byl dovětek *„souvisejících s likvidací“* vypuštěn. Nejedná se však s nejvyšší pravděpodobností o promyšlený záměr zákonodárce. S ohledem na skutečnost, že účelem likvidace je vypořádání vztahů obchodní korporace ke třetím osobám i jejím vlastním členům, si lze těžko představit situaci, kdy by vyvstala potřeba nezbytných opatření, která by tento účel likvidace nenaplňovala. Důvodová zpráva k občanskému zákoníku o případném záměrném rozšíření okruhu skutkových podstat tvořících tato jiná nezbytná opatření rovněž mlčí.

Jak je z výše uvedeného patrné, úprava dle obchodního zákoníku vyžadovala vysokou míru ingerence ze strany veřejné moci. Proces obnovení likvidace, závislý na rozhodnutí soudu o návrhu na její obnovení, tak musel trvat podstatně déle než stávající pojetí pokračující likvidace. Vázanost na soudní rozhodnutí a povinnost jmenování likvidátora se jeví být nepraktickou, a to zejména v případě nutnosti rychlého provedení nezbytných opatření nebo v případě zjištění neznámého majetku podléhajícího zkáze. Je tedy zřejmé, že koncepce stávající úpravy umožňuje likvidátorům jednat v rámci likvidace efektivněji a bez zbytečných prodlení. Je však nutné podotknout, že ve vázanosti obnovení (pokračování) likvidace na rozhodnutí soudu je možné spatřovat také určité výhody. Rozhodnutí soudu o tom, zda bude likvidace skutečně obnovena, bylo určitou zárukou zajišťující, že nebude docházet k obnovování likvidace ve zcela neopodstatněných případech, které by likvidované korporaci přinášely pouze vznik dalších nákladů.

²⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, konsolidovaná verze: k § 187 až 209, s. 81. Obcanskyzakonik.justice.cz [online]. 2012 [cit. 2019-09-15]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

2.2 Podmínky pokračování likvidace

Z dikce ustanovení § 208 OZ vyvozujeme následující podmínky, které musí být splněny, aby mohla likvidace pokračovat:

- došlo ke skončení likvidace použitím likvidačního zůstatku, převzetím likvidační podstaty věřiteli nebo oznámením o přechodu majetku na stát, a současně
- byl zjištěn dosud neznámý majetek korporace, nebo
- se objevila potřeba jiných nezbytných opatření,
- to vše ještě před výmazem likvidované obchodní korporace z obchodního rejstříku.²⁷

Žádné další podmínky nad rámec výše uvedených nejsou zákonem vyžadovány. Jsou však dovozovány judikaturou soudů, a to zejména ve věci povahy dosud neznámého majetku. Překvapivé se může zdát, že k pokračování likvidace se nevyžaduje existence dosud neuspokojených věřitelů korporace, a to ani v případě, že je důvodem pro pokračování zjištění dosud neznámého majetku korporace.²⁸ Domnívám se, že je tomu tak proto, že jedním ze základních účelů likvidace je vypořádání majetku zrušené korporace. Dojde-li tedy k pokračování likvidace při absenci jakýchkoliv neuspokojených věřitelů korporace, bude případný dodatečný likvidační zůstatek získaný z této likvidace rozdělen mezi členy obchodní korporace.

2.3 Dosud neznámý majetek

Majetek je dle § 495 OZ tvořen souhrnem všeho, co osobě patří. Pro účely pokračování likvidace je však nutné odlišit majetek korporace, který naplní předpoklady pro pokračování likvidace od majetku, který je nenaplní.²⁹ Za dosud neznámý majetek lze v obecné rovině považovat takovou majetkovou hodnotu, která nebyla obchodní korporaci v okamžiku skončení původní likvidace známa. Lze se domnívat, že ve většině případů se jedná o majetek, který nebyl korporaci známý dokonce ani v době, jež skončení likvidace předcházela. Z tohoto důvodu pak nebyla tato majetková hodnota v původní likvidaci žádným způsobem vypořádána. Nutno poznamenat, že známost

²⁷ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 152.

²⁸ Obdobně CSACH, K., GALANDOVÁ, M. In: OVEČKOVÁ, O. a kolektiv. *Obchodný zákonník. Velký komentár*. 1. vydání. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. 1739 s. ISBN 978-80-8168-573-6, s. 659.

²⁹ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1054.

majetku se posuzuje ve vztahu k osobě likvidátora obchodní korporace, protože jen ten je oprávněn takový majetek v průběhu likvidace vypořádat.³⁰ S ohledem na samotný účel likvidace je zásadní, aby zjištěný majetek měl dostatečnou hodnotu, neboť výnosy získané zpeněžením tohoto majetku musí převýšit náklady vynaložené na pokračování likvidace. Výsledkem pokračující likvidace, která proběhne ohledně dosud neznámého majetku obchodní korporace tak musí být majetkový přínos do majetku obchodní korporace.³¹

V jakém případě lze hovořit o dosud neznámém majetku, nastínil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 29 Cdo 3946/2011. Dle předmětného usnesení se jedná například o situaci, kdy se likvidátor mylně domníval, že majetek není předmětem vlastnictví likvidované korporace, ačkoliv byl později zjištěn opak. K takové situaci může dojít v případě, kdy je likvidátor k okamžiku skončení likvidace přesvědčen, že vlastnictví k předmětnému majetku bylo již dříve platně převedeno na třetí osobu, avšak později vyjdou najevo skutečnosti nasvědčující tomu, že k převodu vlastnického práva vůbec nedošlo.³² Dle odborné literatury může být dosud neznámým majetkem také nárok na náhradu škody uplatňovaný vůči členu korporace či členu voleného orgánu této korporace. Musí zde být však naplněna podmínka, že se korporace o vzniklé škodě a o osobě, jež takovou škodu způsobila, dozvěděla teprve po skončení původní likvidace.³³ Dosud neznámým majetkem může být také majetek, který obchodní korporace nabyla ve zpravidla krátkém časovém úseku mezi skončením původní likvidace a svým zánikem, například v důsledku odstoupení od dříve uzavřené smlouvy.³⁴

O dosud neznámý majetek se naopak nejedná v případě majetku, ohledně kterého obchodní korporace v době svého zániku vedla spor. Takový závěr je pochopitelný, jelikož si obchodní korporace z logiky věci musí být vědoma existence majetku, ohledně něhož se účastní soudního řízení.³⁵

³⁰ JANOŠEK, V. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. 2.* vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 3276 s. ISBN 978-80-7400-747-7, s. 279.

³¹ Usnesení Vrchního soudu ČR ze dne 6. 4. 2011, sp. zn. 7 Cmo 454/2010.

³² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 29 Cdo 3946/2011.

³³ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 153.

³⁴ JANOŠEK 2019 op. cit., s. 279.

³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1664/2007.

2.3.1 Znaky dosud neznámého majetku

Z výše uvedeného lze dovozovat, že dosud neznámý majetek je takový, jehož hodnota převyšuje náklady na pokračování likvidace a současně

- tento majetek nebyl zahrnut do původní likvidace z důvodu, že obchodní korporace, potažmo její likvidátor, neměl či nemohl mít k okamžiku skončení likvidace o existenci takového majetku ponětí, nebo
- tento majetek nebyl zahrnut do původní likvidace z důvodu, že se jedná o majetek, o němž se likvidátor (či jiná osoba oprávněna za korporaci jednat) mylně domníval, že v minulosti došlo k převodu vlastnického práva z korporace na třetí osobu.

K. Csach a M. Galandová nad rámec výše uvedených znaků dovozují, že se obvykle jedná o majetek, který k okamžiku skončení likvidace již existuje, a u něhož musí být dostatečně prokázáno, že se jedná o majetek ve vlastnictví předmětné obchodní korporace. Ve výjimečných případech se dle K. Csacha a M. Galandové však může jednat také o majetek, který v průběhu původní likvidace ještě neexistoval a vznikl teprve po jejím skončení.³⁶

Se závěry, že dosud neznámý majetek musí být takový, který nebyl zahrnut v rámci původní likvidace a u něž bylo dostatečně prokázáno, že je majetkem likvidované obchodní korporace, se lze plně ztotožnit. Ostatně, již Nejvyšší soud Československé republiky dovodil ve svém rozhodnutí, že k pokračování likvidace nestačí tvrzení účastníka, že zde existuje další jmění, nýbrž tato okolnost musí být mezi účastníky nesporná nebo náležitě osvědčena.³⁷ Vystává však otázka, v jakých případech by bylo možné hovořit o dosud neznámém majetku podle § 208 OZ, který by vznikl teprve po skončení původní likvidace. Domnívám, se že by tato situace mohla nastat například v případě, kdy v důsledku předchozí činnosti korporace vznikne hospodářsky využitelný odpad. Jestliže jeho vznik korporace nikterak nepředvídá, lze se domnívat, že by se mohlo jednat právě o případ nově vzniklého dosud neznámého majetku. Tento odpad však musí

³⁶ CSACH, GALANDOVÁ 2017 op. cit., s. 658-659.

³⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 24. 6. 1932, sp. zn. R II 113/32.

vzniknout v časovém úseku mezi skončením původní likvidace a zánikem korporace výmazem z obchodního rejstříku.³⁸

2.3.2 Absence některého ze znaků dosud neznámého majetku

Majetek nedostatečné hodnoty

O majetku nedostatečné hodnoty hovoříme v případě, kdy náklady na pokračování likvidace převyšují výnosy plynoucí z jeho zpeněžení. K pokračování likvidace by v takové situaci nedošlo, a to i za předpokladu, že by ostatní podmínky byly naplněny. Namísto likvidace zjištěného majetku by likvidátor učinil veškeré zbývající kroky směřující k zániku obchodní korporace výmazem z obchodního rejstříku. Zánikem obchodní korporace se předmětná věc stane věcí, kterou její vlastník (obchodní korporace) opustil.³⁹ Tato věc nikomu nepatří a platí, že každý si ji může přivlastnit, nebrání-li tomu zákon nebo právo jiného na její přivlastnění (§ 1045 OZ). V případě, že by dosud neznámý majetek nedostatečné hodnoty tvořila věc nemovitá, připadla by v souladu s ustanovením § 1045 odst. 2 OZ takto opuštěná nemovitá věc do vlastnictví státu. Jednalo by se však o výjimečnou situaci, kdy by náklady na pokračování likvidace musely ve značné výši převyšovat hodnotu této nemovitosti.

Majetek korporaci známý

Po skončení likvidace může vyvstat situace, kdy je zjištěn vhodný majetek mající dostatečnou majetkovou hodnotu, která umožní uspokojit věřitele nebo členy obchodní korporace, avšak se nejedná o majetek korporaci neznámý. Může se jednat například o majetek korporace, který ačkoliv byl v průběhu původní likvidace korporaci známý, tj. korporace si byla vědoma svého vlastnického práva k tomuto majetku, z nějakého důvodu došlo k jeho opomenutí. Lze se domnívat, že ačkoliv takový majetek nemůže být předpokladem pro pokračování likvidace z důvodu zjištění dosud neznámého majetku,

³⁸ Charakterem odpadu, jako dosud neznámým majetkem, se zabýval také Vrchní soud v Praze ve svém usnesení ze dne 6. 4. 2011, sp. zn. 7 Cmo 454/2010. Byla zde řešena zejména otázka, zda lze vůbec odpad považovat za věc v právním slova smyslu, a tedy za majetek podnikatele. Vrchní soud pak došel k závěru, že také odpad může být považován za majetek, jež by mohl zakládat obnovení (za stávající úpravy pokračování) likvidace, a to v případě, že se jedná o odpad technologicky využitelný, jehož druhotné využití by přineslo majetkový přínos. Nezbytné je také současné zachování podmínky, že tento odpad nebyl v okamžiku zahájení, respektive v průběhu či k okamžiku skončení původní likvidace, danému subjektu známý.

³⁹ JOSKOVÁ 2017 op. cit, s. 153.

bylo by možné jej zahrnout do druhé kategorie opodstatňující pokračování likvidace, a sice do „potřeby jiných nezbytných opatření“.⁴⁰ Tento postup umožňuje naplnění účelu likvidace i přesto, že majetek, který je ve všech ostatních ohledech vhodný ke zpeněžení, nespĺňuje zákonem stanovenou podmínku „neznámosti“. Lze se domnívat, že se jedná o správné a logické řešení, které zajistí uspokojení dosud neuspokojených věřitelů likvidované korporace či umožní rozdělení výnosu ze zpeněžení majetku mezi její členy. Nelze totiž dopustit, aby došlo k zamezení pokračování likvidace pouze z důvodu, že zjištěný majetek byl obchodní korporaci v průběhu původní likvidace známý. Ačkoliv se tak může zdát kategorie „jiných nezbytných opatření“ příliš abstraktním pojmem, její zakotvení má svá opodstatnění. Napomáhá mimo jiné zmírňovat tvrdost zákonné podmínky, která vyžaduje, aby byl zjištěný majetek korporaci, potažmo jejímu likvidátoru, neznámý.

2.4 Jiná nezbytná opatření

Co vše je možné za jiná nezbytná opatření považovat, zákonná úprava nevynezuje. Jedná se o široký pojem, k jehož konkretizaci bude postupně docházet teprve utvářením rozhodovací praxe soudů. Je však považován za tzv. „zbytkovou“ kategorii, do níž je možné zahrnout veškeré případy, které opodstatňují pokračování likvidace, avšak nenapĺňují předpoklady stanovené pro kategorii „dosud neznámý majetek“. Musí se jednat o taková opatření, jejichž cílem je vypořádat vztahy likvidované korporace vůči třetím osobám či jejím členům.⁴¹

Dovozuji, že případy, které by mohly být považovány za tato opatření, je možné kategorizovat do tří základních skupin. Jak již bylo uvedeno v předchozí podkapitole 2.3.2, za první případ zakládající pokračování likvidace z důvodu vyvstání „potřeby jiných nezbytných opatření“ je považováno vypořádání zjištěného majetku, jehož existence si byla korporace vědoma. Jedná se tedy o vhodný majetek, mající dostatečnou majetkovou hodnotu, který ale nespĺňuje podmínku neznámosti. O takový majetek se může dle odborné literatury jednat například v případě, kdy věřitel korporace nebyl

⁴⁰ Tamtéž, s. 153.

⁴¹ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 153-154.

úspěšný ve sporu o svou pohledávku za likvidovanou korporací a je nezbytné majetek, který byl předmětem tohoto sporu, vypořádat.⁴²

Do druhé, velmi obecné kategorie případů, zahrnují situace, kdy je zjištěna existence závazku obchodní korporace, který vznikl již před jejím zrušením, avšak k okamžiku pokračování likvidace nedošlo k jeho uspokojení. K jeho splnění může dojít z rozhodnutí likvidátora, případně se uspokojení může dovolávat osoba ze závazku oprávněná. Takový závazek korporace totiž stále existuje, neboť vstup obchodní korporace do likvidace nemá na trvání či obsah závazků obchodní korporace vliv.⁴³ Může se jednat například o situaci, kdy věřitel korporace přihlásí svoji pohledávku v časovém úseku mezi skončením původní likvidace a zánikem korporace výmazem z obchodního rejstříku. Ačkoliv byla tato pohledávka přihlášená opožděně a již s nejvyšší pravděpodobností došlo k rozdělení případného likvidačního zůstatku mezi členy korporace, lze se domnívat, že musí být uspokojena právě z likvidačního zůstatku. Vzhledem k tomu, že je uplatněna fikce pokračování likvidace, budou členové korporace povinni navrátit svůj podíl na likvidačním zůstatku v rozsahu potřebném pro uspokojení přihlášené pohledávky. V opačném případě by totiž bylo členům korporace plněno z právního důvodu, který odpadl.⁴⁴

Do třetí kategorie lze zařadit případy, kdy po skončení likvidace, avšak před výmazem korporace z obchodního rejstříku vyjde najevo, že je zapotřebí další existence korporace za účelem provedení nějakého úkonu. Může se například naskytnout nutnost provedení určitých úkonů, případně prohlášení ze strany likvidované korporace v rámci soudního či správního řízení. O existenci onoho řízení buď neměla korporace do daného okamžiku ponětí, nebo došlo k jeho zahájení teprve po skončení likvidace této obchodní korporace.⁴⁵ Jako nezbytné opatření, které by mohlo být zařazeno právě do této kategorie, by mohla být považována například nutnost odstranění látek škodlivých pro životní prostředí, za jejichž výskyt je odpovědná likvidovaná obchodní korporace a jejichž existence byla zjištěna až dodatečně po skončení původní likvidace.⁴⁶

⁴² POKORNÁ 2009 op. cit., s. 420.

⁴³ PELIKÁN 2015 op. cit., s. 239.

⁴⁴ JOSKOVÁ 2017 op. cit., 154-155.

⁴⁵ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1055.

⁴⁶ POKORNÁ, J. In: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. 1.* vydání. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8, s. 643

Zákonná úprava blíže nevymezuje, zda potřeba provedení jiných nezbytných opatření může existovat již před počátkem likvidace korporace, nebo zda se musí jednat o opatření, jež vyvstanou v krátkém časovém úseku mezi skončením likvidace obchodní korporace a jejím výmazem z obchodního rejstříku. Z výše uvedených příkladů však dovozují, že těmito potřebami mohou být skutečnosti existující již v průběhu původní likvidace, případně dokonce již před jejím započatím. Pakliže bychom totiž omezili pokračování likvidace z důvodu vyvstání potřeby jiných nezbytných opatření pouze na skutečnosti, které vznikly až po skončení původní likvidace, mohlo by docházet k zásahům do práv a oprávněných zájmů samotné korporace i třetích osob. Nebylo by například umožněno vypořádání korporaci známého, avšak opomenutého majetku, čímž by byli zkráceni na svých právech nejen členové obchodní korporace, ale především její dosud neuspokojení věřitelé. Výklad, kterým je dovozováno, že se může jednat o opatření existující již před započatím původní likvidace nám tak umožňuje plně dosáhnout účelu likvidace.

2.5 Průběh pokračující likvidace

Jestliže je po skončení likvidace zjištěn dosud neznámý majetek nebo vyvstane-li potřeba jiných nezbytných opatření, uplatní se fikce, že likvidace nekončí, nýbrž pokračuje dále, jako by nikdy neskončila. Jedná se tedy o jeden dlouhotrvající proces, v jehož rámci sice došlo k jeho přerušení domnělým skončením dle § 207 OZ, avšak po naplnění předpokladů dle § 208 OZ, tento proces dále pokračuje.⁴⁷

Nastanou-li skutečnosti opodstatňující pokračování likvidace, přistoupí likvidátor k naplňování jejího účelu vypořádáním dosud neznámého majetku nebo provedením jiných nezbytných opatření. Při postupu dle § 208 OZ pokračuje likvidace pouze v omezeném rozsahu, neboť oproti původní likvidaci je v rámci pokračující likvidace zpravidla vypořádáván pouze zlomek majetku korporace nebo jsou prováděna pouze určitá dílčí opatření.⁴⁸ Ustanovení § 208 OZ rovněž výslovně vylučuje aplikaci § 170 OZ. V průběhu pokračující likvidace již tedy nebude možné změnit dříve učiněné rozhodnutí o zrušení obchodní korporace s likvidací. Domnívám se, že je tomu tak z důvodu, že v rámci původní likvidace již bylo učiněno takřka vše pro odstranění korporace

⁴⁷ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1055.

⁴⁸ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 156.

z právního života. Lze si tak představit, že by návrat korporace k její původní podobě byl v důsledku revokačního rozhodnutí jejich členů v této fázi likvidace takřka nemožný.

2.5.1 Zahajovací rozvaha a soupis jmění

Dle obecné úpravy platí, že ke dni vstupu obchodní korporace do likvidace sestaví likvidátor zahajovací rozvahu a soupis jmění (§ 199 odst. 1 OZ). Občanský zákoník však nestanovuje, zda i v případě pokračující likvidace sestavuje likvidátor zahajovací rozvahu či provádí soupis nově zjištěného jmění likvidované obchodní korporace.

Je však podstatné zdůraznit, že podle § 208 OZ dochází k pokračování likvidace, nikoliv k jejímu obnovení či k opětovnému vstupu obchodní korporace do likvidace. Lze se tak domnívat, že oproti průběhu standardní likvidace by likvidátor neměl být při pokračující likvidaci povinen sestavovat novou zahajovací rozvahu. Co se týče soupisu jmění, jedná se o soupis majetku a závazků korporace, jehož podstatou je informování likvidátora a věřitelů korporace o dlužích korporace a stavu jejího majetku. Dle L. Joskové lze s ohledem na informační funkci soupisu jmění předpokládat, že by soupis jmění měl být v průběhu standardní likvidace pravidelně aktualizován.⁴⁹ S ohledem na tuto svoji funkci je tedy na místě otázka, zda likvidátoru vzniká při pokračující likvidaci povinnost aktualizovat původní, již dříve sestavený soupis jmění, či zda mu vzniká povinnost sestavit soupis jmění nový. Domnívám se, že při naplnění předpokladů pro pokračování likvidace (zejména v důsledku zjištění majetku korporace), vzniká likvidátoru povinnost sestavit zbrusu nový soupis jmění, reflektující majetek či dluhy korporace zjištěné po skončení likvidace. Mělo by tomu tak být z důvodu, že jestliže původní likvidace již řádně skončila, předpokládá se, že soupis jmění obchodní korporace neobsahuje k okamžiku skončení likvidace žádné položky. Mám za to, že tak nemůže postačovat jeho pouhá aktualizace, jako je tomu v průběhu standardní likvidace.⁵⁰

⁴⁹ Cituji: „*Je-li funkcí soupisu jmění mj. umožnit věřitelům odhadnout pravděpodobnost plného uspokojení jejich pohledávek a zvýšit transparentnost a tím umožnit věřitelům alespoň částečnou kontrolu nad průběhem likvidace, lze soudit, že soupis jmění by měl být průběžně aktualizován a poskytováno by mělo být vždy aktuální znění.*“ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 84.

⁵⁰ Opačnému výkladu by však mohla nasvědčovat skutečnost, že likvidátor sestavující soupis jmění ke dni vstupu korporace do likvidace, by dle Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 4. 2014, sp. zn. 7 Cmo 26/2013, měl být povinen jej sestavit bez zbytečného odkladu po vzniku své funkce (tj. po vstupu korporace do likvidace, avšak při pokračující likvidaci ke vstupu korporace do likvidace nedochází). Ať již bude docházet k aktualizaci původního soupisu jmění či k sestavení nového, zjištěný majetek nebo případně nově uplatněné pohledávky věřitelů musí být v soupisu promítnuty.

I po sestavení nového soupisu jmění lze však předpokládat, že by měl být tento soupis v průběhu pokračující likvidace likvidátorem průběžně aktualizován. Je to obzvláště důležité v případě, kdy je zjištěn dosud neznámý majetek čítající několik položek, které budou likvidátorem vypořádávány postupně.

2.5.2 Informování věřitelů

Má-li korporace nějaké dosud neuspokojené věřitele, vyvstává otázka, zda nevzniká likvidátoru povinnost informovat tyto věřitele o tom, že došlo k naplnění předpokladů pro pokračování likvidace. Lze se však domnívat, že takový postup není ze strany likvidátora nezbytně nutný. K informování věřitelů korporace již došlo dostatečným způsobem při jejím vstupu do původní likvidace, a to postupem dle § 198 OZ. S ohledem na uplatnění fikce pokračování této likvidace zde není důvod pro to, aby byli věřitelé o likvidaci opětovně informováni nebo vyzýváni k uplatnění svých pohledávek. Nadto lze mít za to, že o nově zjištěném majetku se může aktivní věřitel dozvědět vyžádáním si aktuálního soupisu jmění likvidované korporace.⁵¹ Likvidátor má povinnost přijímat a řešit žádosti věřitelů o vydání soupisu jmění po celou dobu trvání likvidace.⁵² Tato jeho povinnost tedy trvá také po celou dobu trvání pokračující likvidace. Dosud neuspokojený věřitel by se navíc o tom, že byl zjištěn další majetek obchodní korporace, měl dozvědět v řádně probíhající pokračující likvidaci záhy po jeho zjištění. Jako první by totiž ze zpeněžení zjištěného majetku měli být uspokojeni právě dosud neuspokojení věřitelé korporace.

2.5.3 Vypořádání neznámého majetku a provedení jiných nezbytných opatření

Po provedení veškerých nezbytných formalit přistoupí likvidátor k samému jádru pokračující likvidace - vypořádání zjištěného majetku či provedení jiných nezbytných opatření. Vypořádání neznámého majetku je provedeno jeho zpeněžením. Následně jsou z výtěžku zpeněžení uspokojeni případní dosud neuspokojení věřitelé. Je na uvážení likvidátora, jaký postup a jaké nástroje při zpeněžení majetku užije. Likvidátor je však povinen postupovat s péčí řádného hospodáře a zvolit nejvhodnější způsob tak, aby bylo při zpeněžování dosaženo co nejvyššího výnosu.⁵³ Stejně jako zpeněžení zjištěného

⁵¹ Likvidátor by neměl být povinen sám zasílat aktualizovaný soupis jmění všem věřitelům, nýbrž by tak měl činit pouze na žádost věřitele. DĚDIČ, J. In: DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. Díl I.* 1. vydání. Praha: Polygon, 2002. 847 s. ISBN 80-7273-071-1, s. 725

⁵² POKORNÁ 2014 op. cit., s. 109.

⁵³ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 89.

majetku, i provedení nezbytných opatření je v působnosti likvidátora korporace. Způsob a postup při jejich provádění je však již určen jejich povahou. Je-li tedy předmětem opatření nutnost provedení určitého úkonu ze strany korporace, učiní likvidátor v pokračující likvidaci veškeré nezbytné kroky k tomu, aby byl tento úkon řádně proveden. Při provádění nezbytných opatření mohou vyvstat dodatečné náklady, které je nezbytné uhradit. K úhradě takových nákladů bude použit rozdělený likvidační zůstatek – částka, která již byla členům korporace vyplacena po domnělém skončení původní likvidace. Jestliže již byl členům korporace vyplacen podíl na likvidačním zůstatku, ačkoliv likvidace pokračuje, bylo jim plněno z právního důvodu, který odpadl. Likvidátor by tak mohl po členech korporace požadovat navrácení dříve poskytnutého plnění k úhradě nákladů vzniklých při pokračující likvidaci.⁵⁴

Jakmile dojde k naplnění účelu pokračující likvidace, tedy k provedení nezbytných opatření či k vypořádání zjištěného, dosud neznámého majetku obchodní korporace, směřuje činnost likvidátora k ukončení likvidace. Dle § 205 odst. 1 OZ likvidátor za tímto účelem vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace a ke stejnému dni sestaví také účetní závěrku. K této účetní závěrce připojí likvidátor rovněž podpisový záznam.

Vypořádání dosud neznámého majetku nebo provedení jiných nezbytných opatření zpravidla ovlivní konečný hospodářský výsledek celé likvidace. Tyto změny budou promítnuty v konečné zprávě o průběhu likvidace i v účetní závěrce připravované likvidátorem v závěru pokračující likvidace.⁵⁵ Lze se tak domnívat, že oba dokumenty budou obsahovat údaje reflektující průběh celé likvidace, tedy údaje týkající se původní likvidace doplněné rovněž o údaje a hodnoty zjištěné v rámci pokračující likvidace.

Za předpokladu, že po vypořádání všech dluhů korporace zbyde nějaká majetková hodnota, kterou by bylo možné rozdělit mezi její členy, připraví likvidátor také návrh na použití likvidačního zůstatku. Jestliže byl členům korporace vyplacen nějaký likvidační zůstatek již v rámci původní likvidace, měl by likvidátor v připravovaném návrhu tuto skutečnost zohlednit. Domnívám se však, že při pokračující likvidaci bude členům fakticky rozdělen pouze zůstatek dodatečně získaný v rámci této pokračující likvidace. Pakliže by totiž bylo dovozováno, že by měl být likvidační zůstatek z původní i pokračující likvidace rozdělován společně, bylo by nejprve nezbytné, aby členové

⁵⁴ Tamtéž, s. 154.

⁵⁵ Tamtéž, s. 156.

korporace tento již rozdělený zůstatek korporaci vrátili. Takový postup se však jeví být administrativně značně náročným a také zbytečným.

Stejně, jako v případě standardní likvidace, je likvidátor povinen předložit konečnou zprávu, účetní závěrku a návrh na použití likvidačního zůstatku ke schválení tomu, kdo jej povolal do funkce. Neschválení těchto dokumentů však nebrání výmazu korporace z obchodního rejstříku (§ 205 odst. 2 OZ). Předmětné dokumenty jsou následně likvidátorem uloženy do sbírky listin obchodního rejstříku.⁵⁶ Závěrem přistoupí likvidátor k rozdělení případného likvidačního zůstatku získaného v pokračující likvidaci mezi členy obchodní korporace podle dříve schváleného návrhu. Dle J. Pokorné je však možné, aby likvidátor nepoužil takto získaný likvidační zůstatek k rozdělení mezi členy korporace, nýbrž jeho prostřednictvím vytvořil finanční rezervy pro vypořádání dosud nesplacených pohledávek obchodní korporace.⁵⁷

Pokračující likvidace končí, obdobně jako standardní likvidace, některým ze způsobů skončení dle ustanovení § 207 OZ.⁵⁸ Do 30 dnů od skončení pokračující likvidace pak podá likvidátor návrh na výmaz obchodní korporace z obchodního rejstříku. Výmazem z obchodního rejstříku obchodní korporace zaniká. Dokud však obchodní korporace nezanikne, nic nebrání tomu, aby se proces dle § 208 OZ opakoval i vícekrát za sebou.⁵⁹

2.6 Časový rámec pokračující likvidace

V ustanovení § 208 OZ je výslovně uveden pouze konec časového rozmezí, v jehož rámci může pokračující likvidace proběhnout - výmaz korporace z obchodního rejstříku. I s ohledem na původní úpravu obchodního zákoníku⁶⁰ lze však vyvozovat, že počátkem tohoto časového rozmezí je okamžik skončení původní likvidace některým ze způsobů dle § 207 OZ. Tomuto výkladu nasvědčuje také skutečnost, že jestliže by k okamžiku zjištění neznámého majetku nebo vyvstání potřeby nezbytných opatření původní

⁵⁶ Viz § 66 písm. c), d) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen „rejstříkový zákon“). K následné archivační povinnosti likvidátora srov. kapitolu 1.4 této práce.

⁵⁷ POKORNÁ 2014 op. cit., s. 642.

⁵⁸ Ke způsobům skončení likvidace viz kapitola 1.4 této práce.

⁵⁹ JANOŠEK 2019 op. cit., s. 279.

⁶⁰ V ustanovení § 75b odst. 1 obchodního zákoníku bylo výslovně uvedeno, že ke zjištění dosud neznámého majetku nebo objevení potřeby jiných nezbytných opatření souvisejících s likvidací muselo dojít po skončení likvidace.

likvidace dosud neskončila, byly by veškeré případné úkony prováděny v rámci standardní likvidace, nikoliv v rámci jejího pokračování.

Na základě výše uvedeného tedy vyvozují, že úprava § 208 OZ je aplikovatelná na časový úsek mezi skončením likvidace a eventuálním výmazem korporace z obchodního rejstříku. Mezi těmito dvěma časovými úseky však zpravidla neuplyne příliš dlouhá doba. Dle § 207 OZ totiž platí, že likvidátor obchodní korporace je povinen podat návrh na její výmaz z obchodního rejstříku do 30 dnů od okamžiku skončení likvidace. Na druhou stranu, tato 30denní lhůta je lhůtou pořádkovou a její zmeškání nemá za následek zánik práva.⁶¹ Při uplatnění opačného výkladu, kdy by uplynutím 30denní lhůty toto právo zaniklo, by totiž došlo k popření smyslu likvidace a k setrvání nefungujících a vyprázdněných korporací v obchodním rejstříku.⁶²

Nedojde-li při výmazu korporace z obchodního rejstříku k prodlení, které může být způsobeno například vadami podaného návrhu, rozhodne rejstříkový soud o návrhu do pěti pracovních dnů ode dne jeho podání.⁶³ V čistě teoretické rovině tak nejkratší možná doba, která může uplynout mezi skončením likvidace a výmazem korporace z obchodního rejstříku, činí pouhých pět dní.⁶⁴ Tato doba však zpravidla bývá podstatně delší.

2.7 Postavení likvidátora

V důsledku zákonné fikce platí, že funkce likvidátora, stejně jako samotná likvidace, nikdy neskončila. Likvidátorem je stejná osoba, která jím byla k okamžiku skončení původní likvidace. Oproti dřívější úpravě obchodního zákoníku tak zákonodárce nestanovuje, aby za účelem povolání likvidátora do funkce činil orgán veřejné moci či příslušný orgán korporace jakékoliv úkony. Stejně tak není vyžadován souhlas likvidátora s ustavením své osoby do funkce při provádění pokračující likvidace.

Likvidátor pokračuje ve své funkci od okamžiku, kdy vyvstaly předpoklady pro pokračující likvidaci vymezené v § 208 OZ. Jestliže však z určitých důvodů nechce

⁶¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 3. 2001, sp. zn. 7 Cmo 33/2001.

⁶² HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1049.

⁶³ Srov. ustanovení § 96 rejstříkového zákona.

⁶⁴ Za předpokladu, že likvidátor korporace podá za korporaci ve stejný den, v němž došlo ke skončení likvidace návrh na její výmaz z obchodního rejstříku a korporace se současně po doručení usnesení, jímž bude o návrhu rozhodnuto, vzdá práva na odvolání.

likvidátor úkony v rámci pokračující likvidace provádět, může ze své funkce odstoupit.⁶⁵ Je však povinen dbát na to, aby jeho odstoupení nebylo považováno za odstoupení v době, která je pro obchodní korporaci nevhodná.⁶⁶ Odstoupení likvidátora v průběhu pokračující likvidace by mohlo znak nevhodnosti nezřídka kdy naplňovat. Jelikož je zapotřebí, aby pokračující likvidace proběhla efektivně, mohlo by odstoupení likvidátora znalého poměrů korporace vést ke zbytečným prodlením. V důsledku jeho odstoupení v nevhodnou dobu by pak mohlo dojít k poškození zájmů likvidované korporace a ke vzniku povinnosti likvidátora nahradit korporaci vzniklou škodu.⁶⁷

Ve zbytku se při pokračující likvidaci uplatní ohledně osoby likvidátora v zásadě stejná pravidla, jako při standardní likvidaci. Funkce likvidátora může tedy kdykoliv zaniknout také jeho odvoláním. Likvidátora odvolává orgán, který jej do funkce povolal. Likvidátor může být rovněž odvolán soudem, avšak pouze v případě, že neplní své povinnosti s péčí řádného hospodáře.⁶⁸ Lze si představit, že by k odvolání likvidátora mohlo docházet mimo jiné v případě, kdy by likvidátor neprováděl úkony pokračující likvidace i přesto, že by byl s důvody jejího pokračování seznámen. Oproti dřívější úpravě obchodního zákoníku zákonodárce nestanovil, že provedením pokračující likvidace pověří likvidátora soud. Je tak plně na samotném likvidátoru, aby poté, co se o důvodech pro pokračování likvidace dozví, započal vhodnými prostředky s jejím provedením. Neplní-li likvidátor v pokračující likvidaci své povinnosti a ohrožuje-li tímto její řádné dokončení, nezbyvá než přistoupit k jeho odvolání. Další jmenovaný likvidátor by měl být příslušným orgánem již vybrán tak, aby byl zajištěn řádný průběh pokračující likvidace.

Pro odměňování likvidátora se uplatní stejná pravidla, jako v původní likvidaci. I v průběhu pokračující likvidace tak náleží likvidátoru odměna vyplácená ve výši a způsobem, který určil ten, kdo jej do funkce v původní likvidaci povolal. V případě likvidátora, kterého povolal do funkce příslušný orgán korporace, je výše jeho odměny a způsob její výplaty určen tímto orgánem. Nebudou-li prostředky korporace v pokračující likvidaci postačovat k úhradě sjednané odměny, lze se domnívat, že se likvidátor může

⁶⁵ Možnost odstoupení z funkce se nevztahuje na likvidátora, který byl jmenován soudem z členů statutárního orgánu likvidované korporace. Viz § 191 odst. 3 OZ.

⁶⁶ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 155.

⁶⁷ Tamtéž, s. 38-39.

⁶⁸ PELIKÁN 2015 op. cit., s. 244.

domáhat, aby členové korporace vrátili část již dříve rozděleného likvidačního zůstatku za účelem úhrady jeho odměny a náhrady účelně vynaložených nákladů.⁶⁹

U likvidátora jmenovaného soudem se určení odměny řídí nařízením vlády č. 351/2013 Sb.⁷⁰ Dle tohoto nařízení pak platí, že základem pro určení odměny likvidátora je čistý majetkový zůstatek, tedy likvidační zůstatek, který vyplyne z likvidace. Nebude-li likvidační zůstatek k úhradě odměny likvidátora postačovat, domnívám se, že bude postupováno dle § 7 odst. 1 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Likvidátoru pak bude náležet odměna ve výši 1.000,- Kč, kterou je možné dle okolností případu přiměřeně zvýšit až na 20.000,- Kč.

2.8 Věřitelé obchodní korporace při pokračující likvidaci

Jedním ze základních předpokladů řádně provedené likvidace obchodní korporace je vyrovnání dluhů jejím věřitelům. Ani při pokračující likvidaci tomu není jinak. Lze mít za to, že existují-li dosud neuspokojení věřitelé korporace, je nezbytné, aby byly jejich pohledávky alespoň částečně uspokojeny. Mělo by tak být učiněno právě z výtěžku získaného zpeněžením zjištěného majetku. Zákonodárce však způsob, jakým má být s tímto výtěžkem naloženo, výslovně neuvádí. Není tedy stanoveno, zda má být takový výtěžek rozdělen jakožto likvidační zůstatek pouze mezi členy korporace, nebo zda bude s výtěžkem zacházeno stejně, jako při zpeněžování známého majetku ve standardní likvidaci.⁷¹

Jestliže by byl výtěžek ze zpeněžení zjištěného majetku rozdělen pouze mezi členy korporace, byly by z uspokojení vyloučeny pohledávky dosud neuspokojených věřitelů. V případě, kdy by bylo ohledně zjištěného majetku postupováno stejně, jako při standardní likvidaci, by tomu bylo naopak. Ze získaného výtěžku by byli primárně uspokojeni dosud neuspokojení věřitelé, teprve sekundárně by mohlo dojít k rozdělení případného likvidačního zůstatku mezi členy korporace.

⁶⁹ Dle J. Pokorné se lze domnívat, že jestliže dosud nedošlo ke skončení likvidace, tak by dodatečné náklady měly být hrazeny z likvidačního podstaty. Požadavek vrácení již vyplaceného podílu na likvidačním zůstatku tak považuje za legitimní. POKORNÁ 2014 op. cit., s. 643.

⁷⁰ Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích.

⁷¹ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1056.

I při pokračující likvidaci je nutno dbát na to, aby byl naplněn účel likvidace, přičemž vypořádání vztahů korporace ke třetím osobám je pro jeho naplnění klíčové. Z tohoto důvodu se odborná veřejnost přiklání k druhému z výše nastíněných postupů, dle něhož platí, že bude při vypořádávání zjištěného majetku postupováno stejně, jako při standardní likvidaci.⁷² Tomu, že tento postup odpovídá zamýšlenému účelu předmětné úpravy, nasvědčuje také dikce ustanovení § 203 odst. 2 a § 206 OZ. Dle § 203 odst. 2 OZ se považuje pohledávka věřitele, který odmítl účast na převzetí likvidační podstaty, za zaniklou, což však neplatí, pokud se následně zjistí dosud neznámý majetek obchodní korporace. V takovém případě bude tato pohledávka uspokojena z výtěžku zpeněžení zjištěného majetku. Správnost nastíněného postupu potvrzuje rovněž znění ustanovení § 206 OZ, které stanoví, že nelze vyplácet podíl na likvidačním zůstatku, dokud nejsou uspokojena práva všech včas přihlášených věřitelů.

Další nejasnosti panují také ohledně povahy uspokojovaných pohledávek. Z důvodu absence podrobnější právní úpravy není zřejmé, zda budou výše uvedeným způsobem uspokojeny pouze řádně a včas přihlášené pohledávky věřitelů, nebo zda mohou být uspokojeny také pohledávky, k jejichž přihlášení došlo až po uplynutí stanovené lhůty. Názory odborné veřejnosti se v této otázce rozcházejí. Dle L. Joskové mají být uspokojeny nejen pohledávky včas přihlášených věřitelů, nýbrž také ty, k jejichž přihlášení došlo později. Jestliže neuspokojené pohledávky nezanikají, vedlo by jejich nevypořádání při pokračující likvidaci k nutnosti jejich pozdějšího uplatnění vůči členům korporace, a to z důvodu jejich zákonného ručení dle § 39 ZOK.⁷³ Oproti tomu J. Holejšovský zastává názor, že budou v pokračující likvidaci uspokojovány pouze včas přihlášené pohledávky.⁷⁴ S ohledem na skutečnost, že situace, kdy věřitel přihlásí svoji pohledávku až po skončení likvidace, bývá považována za jiné nezbytné opatření (viz kapitola 2.4 této práce), přikláním se k názoru vyjádřenému L. Joskovou. Jestliže by totiž nebyl věřitel uspokojen z výtěžku zpeněžení zjištěného majetku pouze z důvodu, že jeho pohledávka byla přihlášena až po uplynutí stanovené lhůty, mohl by tento věřitel uplatnit svoji pohledávku u korporace právě jakožto „jiné nezbytné opatření“. V takovém případě by museli být členové korporace vyzváni k vrácení svých podílů na likvidačním zůstatku, a

⁷² Tamtéž, s. 1056; obdobně JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 156.

⁷³ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 156.

⁷⁴ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1057. Obdobný názor zastává také V. Janošek, dle něhož přihlášení dosud neznámé pohledávky věřitele není důvodem pro pokračování likvidace; srov. JANOŠEK 2019 op. cit., s. 279.

to ve výši nezbytné pro uspokojení věřitele. Jedná se bezesporu o zdlouhavější a pro korporaci nákladnější postup. Lze se tedy domnívat, že z výtěžku zpeněžení zjištěného majetku by měli být přímo uspokojeni všichni korporaci známí věřitelé, bez ohledu na dobu přihlášení jejich pohledávek.

2.9 Limity pokračování likvidace

Pokračování likvidace obchodní korporace je limitováno zejména dvěma aspekty – časovým rámcem a hodnotou majetku. Z časového hlediska nedochází k pokračování likvidace v případě, že již došlo k výmazu obchodní korporace z obchodního rejstříku. V takovém případě je pak při zjištění neznámého majetku korporace nebo objevení jiného zájmu hodného právní ochrany postupováno podle speciálního ustanovení § 209 OZ. Druhým limitem je pak nedostatečná hodnota zjištěného dosud neznámého majetku. Zde by k pokračování likvidace vůbec nedošlo a bylo by postupováno způsobem blíže popsáním v kapitole 2.3.2. této práce.

3 Obnovení likvidace podle § 209 OZ

3.1 Podmínky obnovení likvidace

Po zániku obchodní korporace výmazem z obchodního rejstříku tato korporace již nadále neexistuje. Zjistí-li se však v této době její dosud nevypořádaný majetek nebo objeví-li se jiný zájem hodný právní ochrany, bude nezbytné zajistit obnovení existence této korporace a její likvidace. Postup při obnovení zaniklé obchodní korporace a s tím související likvidace je upraven v ustanovení § 209 OZ. Aby došlo k obnovení likvidace, musí být naplněny následující předpoklady:

- obchodní korporace zanikla výmazem z obchodního rejstříku;
- po jejím výmazu byl zjištěn neznámý majetek této obchodní korporace; nebo
- se objevil jiný zájem hodný právní ochrany;
- zrušení výmazu obchodní korporace; obnovení likvidace a jmenování likvidátora navrhnou soudu osoba, která na tom osvědčí právní zájem; a
- soud rozhodne na základě takového návrhu o zrušení výmazu obchodní korporace, její likvidaci a jmenuje korporaci likvidátora.⁷⁵ Od obnovení se pak na předmětnou obchodní korporaci hledí, jako by nikdy nezanikla.

Znění ustanovení § 209 OZ by mohlo napovídat, že je tuto úpravu možné aplikovat na veškeré obchodní korporace, které zanikly výmazem z obchodního rejstříku, bez ohledu na to, zda u těchto subjektů proběhla před jejich zánikem likvidace. S tímto závěrem se však nelze ztotožnit, a to zejména s ohledem na systematické zařazení ustanovení § 209 OZ v části občanského zákoníku upravující likvidaci právnických osob. Tato úprava tak bude primárně aplikovatelná na ty obchodní korporace, které zanikly nebo alespoň mohly zaniknout s likvidací. Nebude ji tedy možné využít u obchodních korporací zaniklých v důsledku přeměny, neboť v takovém případě zákonodárce provedení likvidace výslovně vylučuje (§ 173 odst. 1 OZ).

Jak již bylo uvedeno výše, postup dle § 209 OZ je možné užít také v případě těch obchodních korporací, u nichž likvidace neproběhla, ačkoliv proběhnout mohla. Jedná se o obchodní korporace, které zanikly bez likvidace po zrušení konkursu. Ke zrušení konkursu mohlo dojít po splnění rozvrhového usnesení, anebo proto, že majetek

⁷⁵ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 157.

korporace byl zcela nepostačující (§ 173 odst. 2 OZ). U těchto obchodních korporací pak platí, že korporace do likvidace vstoupí, objeví-li se po skončení insolvenčního řízení nějaký majetek. Zákonodárce nestanovuje časový rámeček, v němž musí být takový majetek objeven. Lze tedy usuzovat, že se může jednat o majetek, který se objeví až dlouho poté, co korporace zanikla. V takovém případě by pak bylo nezbytné postupovat právě dle § 209 OZ, a to i přesto, že korporace původně zanikla bez likvidace.⁷⁶ Ostatně, tímto výkladem je pouze navazováno na dřívější úpravu obsaženou v § 75b odst. 2 obchodního zákoníku. Zákonodárce zde výslovně stanovil, že na základě podaného návrhu rozhodl soud o obnovení likvidace korporace nebo o jejím vstupu do likvidace. Jestliže tedy výmazu korporace nepředcházela likvidace, bylo zde na rozdíl od stávající úpravy § 209 OZ uvedeno výslovně, že nebude rozhodováno o obnovení, nýbrž o vstupu korporace do likvidace.⁷⁷ Slovní obrat obsažený v ustanovení § 209 OZ, dle něhož soud „rozhodne o likvidaci“, je však dostatečně obecný na to, aby obsáhl rovněž případná rozhodnutí soudu o vstupu korporace do likvidace.

3.1.1 Zánik obchodní korporace

Základní podmínkou obnovení likvidace obchodní korporace je, že tato korporace již zanikla. Dle obecné úpravy obsažené v § 185 OZ platí, že právnická osoba zapsaná do veřejného rejstříku zaniká dnem svého výmazu z tohoto veřejného rejstříku. V případě obchodní korporace tak dochází k jejímu zániku okamžikem výmazu z obchodního rejstříku. Povinnost podat návrh na výmaz obchodní korporace z obchodního rejstříku leží v rukou likvidátora, který jej musí podat do třiceti dnů od skončení likvidace (§ 207 OZ). V okamžiku podání návrhu již funkce likvidátora netrvá, osoba podávající návrh je tedy „bývalým“ likvidátorem. Je tomu tak proto, že funkce likvidátora končí okamžikem skončení samotné likvidace, a nikoliv až výmazem korporace z obchodního rejstříku.⁷⁸

3.1.2 Neznámý majetek

Ve srovnání s úpravou pokračující likvidace dle § 208 OZ došlo v rámci úpravy obnovené likvidace dle § 209 OZ k vypuštění slova „dosud“. Není tedy vyžadováno, aby se jednalo o dosud neznámý majetek, nýbrž postačuje, že se jedná o neznámý majetek.

⁷⁶Tamtéž, stejně také HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1059

⁷⁷PELIKÁNOVÁ 2004 op. cit., s. 391.

⁷⁸Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 6. 2013, sp. zn. 7 Cmo 206/2012.

Mohlo by se tedy na první pohled zdát, že nároky kladené na neznámost zjištěného majetku by neměly být v případě obnovené likvidace tak přísné, jako je tomu při postupu dle § 208 OZ. I přesto se však domnívám, že obsahová náplň těchto pojmů bude v obou případech takřka totožná. I zde se tak zřejmě jedná o majetek, který nebyl obchodní korporaci k okamžiku jejího zániku znám a z tohoto důvodu nebyl zahrnut do původní likvidace.⁷⁹ Uplatní se tedy závěr Vrchního soudu v Praze, dle něhož se v případě neznámého majetku musí jednat o majetek, u něhož je dán „*důvodný předpoklad způsobilosti kladně ovlivnit hospodářský výsledek likvidace*“.⁸⁰

Při obnovené likvidaci je na uvážení soudu, nakolik přísně bude pojem neznámého majetku vykládán. Pakliže by bylo soudem dovozeno, že majetek vymezený v podaném návrhu nenaplnuje předpoklady stanovené pro neznámý majetek, bylo by možné tuto situaci podřadit pod druhý důvod zakládající obnovení likvidace – objevení jiného zájmu hodného právní ochrany. O takovém postupu lze uvažovat například za situace, kdy korporaci byl určitý majetek v průběhu konkursního řízení známý, avšak tento konkurs byl pro nedostatek majetku zrušen, aniž by došlo k vypořádání zmíněného korporaci známého majetku. Vrchní soud v Praze ve svém usnesení dovodil, že takový majetek nelze považovat za neznámý majetek korporace, neboť o neznámý majetek se jedná tehdy, není-li korporaci přičítán přede dnem jejího výmazu.⁸¹ S tímto závěrem se lze ztotožnit i za stávající právní úpravy. Jestliže však bude mít takový majetek k okamžiku podání návrhu na obnovení likvidace dostatečnou majetkovou hodnotu, lze považovat požadavek na její obnovení z důvodu jiného zájmu hodného právní ochrany za opodstatněný.⁸²

Ostatně, hodnota korporaci známého majetku se může v průběhu času měnit. Obchodní korporace může, ať již záměrně či opomenutím, zanechat po svém zániku dosud nevypořádaný majetek (například odpad). Vypořádání takového odpadu by korporaci v okamžiku jejího zániku nemuselo přinést žádný užitek. To však neznamená, že takový majetek nemůže být později důvodem pro obnovení korporace. Postupem času

⁷⁹ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 157-158.

⁸⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 4. 2011, sp. zn. 7 Cmo 454/2010.

⁸¹ Tamtéž.

⁸² Opačný postoj zastává V. Janošek, dle něhož nelze známý majetek pod kategorií „jiný zájem hodný právní ochrany“ zařazovat, jelikož by v takovém případě kategorie neznámého majetku postrádala smysl; srov. JANOŠEK 2019 op. cit., s. 279. Takové stanovisko však dle mého názoru odporuje účelu likvidace. Z důvodu přílišného formalismu by totiž nebylo umožněno uspokojení případně neuspokojených věřitelů obchodní korporace, ačkoliv by se pro to naskytly vhodné prostředky.

mohou být například zjištěny nové technologické postupy, na jejichž základě by vypořádání takového majetku přineslo korporaci oproti dřívějšímu stavu (nikoliv nepatrný) majetkový přínos. Lze si tak představit, že by mohl po letech vyvstat právní zájem na vypořádání takového majetku i přesto, že měl v době zániku korporace nulovou majetkovou hodnotu.

S ohledem na podobnost charakteru neznámého majetku s dosud neznámým majetkem dle § 208 OZ lze ve zbytku výkladu k povaze a příkladům neznámého majetku podle § 209 OZ odkázat na výklad obsažený v části 2.3 této práce.

3.1.3 Jiný zájem hodný právní ochrany

Dřívější úprava obchodního zákoníku obsažená v § 75b odst. 2 umožňovala obnovení likvidace pouze z důvodu zjištění dosud neznámého majetku. Možnost obnovení likvidace i v případě vyvstání jiného zájmu hodného právní ochrany byla do právní úpravy zakotvena nově. Dle zákonodárce tak bylo učiněno v souladu s pojetím švýcarské právní praxe. Důvodová zpráva však dále uvádí, že záměrem tohoto ustanovení není blíže vymezit, o jaké zájmy by se přesně mělo jednat, neboť to bude záviset na jednotlivostech konkrétního případu a na stanovisku soudní praxe.⁸³

Případy obnovení likvidace z důvodu jiného zájmu hodného právní ochrany se svojí podstatou liší od případů spadajících pod „potřebu jiných nezbytných opatření“ podle § 208 OZ. V rámci potřeby jiných nezbytných opatření dle § 208 OZ se jedná o situace, kdy je zapotřebí, aby obchodní korporace učinila nezbytná opatření ještě před tím, než je její likvidace skončena. Naopak v případech dle § 209 OZ je zapotřebí obnovit existenci obchodní korporace, aby mohla být uplatněna práva určité oprávněné osoby, jejichž uplatnění by při neexistenci obchodní korporace nebylo možné.⁸⁴ Dochází tak k odstranění překážky spočívající v neexistenci obchodní korporace, a to za účelem poskytnutí ochrany určitému zájmu hodnému právní ochrany. Je přitom nepodstatné, zda se jedná o zájem samotné zaniklé korporace, jejich orgánů či členů, anebo dokonce o zájem osoby stojící vně korporace.⁸⁵ Po podání návrhu je pak na uvážení soudu, zda bude

⁸³ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, konsolidovaná verze: k § 187 až 209, s. 81-82. obcanskyzakonik.justice.cz [online]. 2012 [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

⁸⁴ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1062.

⁸⁵ JANOŠEK, V. *Vrchní soud v Praze: Jiný zájem hodný právní ochrany na zrušení výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku*. Obchodněprávní revue 1/2018. Praha: C. H. Beck. (v tisku), s. 26.

zájem hodný právní ochrany shledán natolik zásadním, aby obnovení obchodní korporace a s tím související likvidace opodstatnil.⁸⁶

Lze dovozovat, že rozsah případů, které mohou být považovány za zájem hodný právní ochrany, je skutečně široký. Takovým zájmem může být například zájem věřitelů či bývalých členů korporace na uspokojení z majetku, který byl korporaci známý, avšak z určitých důvodů nebyl v průběhu likvidace vypořádán.⁸⁷ Jiný možný případ uvádí V. Janošek, dle něhož může být takovým zájmem hodným právní ochrany zájem na vyslovení viny a uložení trestu zveřejnění rozsudku obchodní korporaci, čímž může být dosaženo morálního uspokojení poškozeného. Jelikož je však institut obnovení obchodní korporace zásahem orgánu veřejné moci do právního postavení obchodní korporace, je nutné jej vykládat restriktivně. Obnovení korporace dle § 209 OZ by mělo být umožněno pouze ve výjimečných případech. S ohledem na výše popsany příklad by tak mělo být přistoupeno k obnovení obchodní korporace a s tím souvisejícím obnovením její likvidace pouze v závažných případech, nikoliv v případě jakéhokoliv bagatelního protiprávního činu.⁸⁸ Za zájem hodný právní ochrany byl považován rovněž případ, kdy se zástavní věřitel domáhal prodeje soudní zástavy, jež byla ve vlastnictví zaniklé korporace.⁸⁹ Zájmem hodným právní ochrany ve smyslu ustanovení § 209 OZ naopak není zájem navrhovatele na nařízení demolice stavby, která svým havarijním stavem ohrožuje okolí, jestliže již dříve došlo k přechodu předmětné nemovitosti na stát.⁹⁰

Co je tedy zájmem hodným právní ochrany, nelze stanovit obecně. Určení, zda se jedná o zájem, který povede k obnovení obchodní korporace, je na úvaze soudu dle okolností daného případu. Zájem hodný právní ochrany však nemusí mít nutně povahu majetkového přínosu pro zaniklou obchodní korporaci – může jím být tedy jakýkoliv jiný zájem na vypořádání vztahů zaniklé korporace. Dle stanoviska vysloveného Vrchním soudem v Praze je však rovněž nutné, cituji: „*Vyvarovat se paušalizujících závěrů – např. že vedení jakéhokoliv soudního (či správního) řízení, jehož je likvidovaná právnická osoba účastníkem, brání jejímu výmazu z veřejného rejstříku, a pokud k němu přesto*

⁸⁶ SVEJKOVSKÝ, J., DEVEROVÁ, L. a kol. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013. 544 s. ISBN 978-80-7400-445-2, s. 180.

⁸⁷ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1062.

⁸⁸ JANOŠEK 2018 op. cit., s. 26.

⁸⁹ JANOŠEK 2019 op. cit., s. 280.

⁹⁰ V katastru nemovitostí byla jakožto vlastník nemovitosti totiž stále chybně vedena zaniklá korporace, i přestože vlastnictví přešlo na stát. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2015, sp. zn. 29 Cdo 1180/2015.

došlo, je to důvodem pro zrušení jejího výmazu, obnovení likvidace a jmenování likvidátora.“⁹¹

S výše uvedeným závěrem Vrchního soudu v Praze se lze plně ztotožnit. Ostatně, Nejvyšší soud vyjádřil názor, že k podání návrhu na výmaz společnosti z obchodního rejstříku může docházet i přesto, že v okamžiku jeho podání stále probíhá řízení, jehož se korporace účastní.⁹² Zda likvidátor v takovém případě podá návrh na výmaz, či nikoliv, je v jeho působnosti. Za případnou újmu způsobenou tímto svým rozhodnutím je odpovědný on sám. Ono řízení by tak zpravidla nemělo být důvodem pro to, aby došlo k obnovení likvidace z důvodu vyvstání jiného zájmu hodného právní ochrany. Tento postup by měl být uplatňován primárně v případech, kdy likvidátor o existenci daného řízení neměl ponětí.⁹³ Domnívám se však, že se tento závěr uplatní pouze v civilních řízeních. V případě trestního řízení by byl postup odlišný, neboť zde musí být splněna oznamovací povinnost ve vztahu k příslušným orgánům činným v trestním řízení, jinak jsou úkony směřující ke zrušení či zániku takové osoby neplatné. Při probíhajícím správním řízení může zrušení nebo zánik obchodní korporace zakázat příslušný správní orgán, ačkoliv zde informační povinnost právnické osoby výslovně stanovena není.⁹⁴

3.1.4 Návrh oprávněné osoby

Dřívější úprava obchodního zákoníku stanovila v ustanovení § 75b odst. 2 taxativní výčet osob oprávněných k podání návrhu na zrušení výmazu korporace z obchodního rejstříku. Byly jimi státní orgán, věřitel, společník nebo dlužník obchodní společnosti. Občanský zákoník do svého ustanovení § 209 OZ tuto koncepci nepřejal. Není zde tedy uveden žádný taxativní výčet osob, které jsou aktivně legitimovány k podání návrhu. Oprávněným k podání návrhu na zrušení výmazu obchodní korporace, obnovení likvidace a jmenování likvidátora je dle § 209 OZ každá osoba, která na tom osvědčí svůj právní zájem.

⁹¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 10. 2017, sp. zn. 14 Cmo 82/2015. Dostupné na základě žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, zaslané Vrchnímu soudu v Praze dne 27. 12. 2019.

⁹² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 540/2004.

⁹³ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1664/2007; je však nutné brát v potaz, že se jedná o rozhodnutí Nejvyššího soudu dle dříve účinné úpravy obchodního zákoníku, která připouštěla obnovení likvidace pouze z důvodu zjištění neznámého majetku, nikoliv z důvodu vyvstání jiného zájmu hodného právní ochrany.

⁹⁴ Viz ustanovení § 32 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim a ustanovení § 84 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Lze však mít za to, že osobou oprávněnou k podání návrhu dle občanského zákoníku může být i za stávající úpravy každá z osob vyjmenovaných v § 75b odst. 2 obchodního zákoníku. Důvodem pro podání návrhu bývalým členem korporace by s nejvyšší pravděpodobností bylo naskytnutí se šance získat další podíl na likvidačním zůstatku.⁹⁵ V případě státního orgánu si lze představit podání návrhu například finančním úřadem, případně státním zastupitelstvím či policejním orgánem, jakožto orgány činnými v trestním řízení, jestliže by bylo shledáno, že se v případě zaniklé obchodní korporace vyskytl zájem na jejím potrestání. Aktivní legitimace státního orgánu k podání návrhu je vyvozována ze zájmu těchto zástupců státu na případném potrestání obchodní korporace či na řádném vypořádání jejich závazků vůči státu.⁹⁶

Povinnost oprávněné osoby osvědčit svůj právní má zřejmě za cíl minimalizovat situace, kdy by byl návrh podáván ve zcela neopodstatněných případech nebo za účelem šikany zaniklé obchodní korporace a jejích členů.⁹⁷ Musí se však jednat o zájem oprávněné osoby, představující právní vztah k podávanému návrhu, nikoliv o zájem ekonomického, případně administrativního charakteru.⁹⁸ Bude-li zájem navrhovatele pouze ekonomický nebo administrativní, lze předpokládat, že soud podávaný návrh usnesením zamítne.

O nezbytnosti prokázání právního zájmu na podávaném návrhu svědčí také rozhodnutí vydané Vrchním soudem v Olomouci. Předmětným usnesením Vrchní soud potvrdil usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na zrušení zápisu o výmazu společnosti z obchodního rejstříku právě z důvodu, že navrhovatel dostatečně neosvědčil svůj právní zájem na zrušení výmazu korporace. Dle tvrzení navrhovatele spočíval jeho zájem na obnovení korporace v tom, že mu již zaniklá obchodní korporace měla vydat listiny potřebné pro přiznání hornického důchodu. Likvidátor však již v konečné zprávě o průběhu likvidace uvedl, že v daném případě nebylo možné předmětná potvrzení navrhovateli vydat, a to z důvodu, že navrhovatel na předmětném pracovišti nepracoval. Veškerá zbývající dokumentace zaniklé obchodní korporace pak byla v souladu se zákonem stanoveným postupem archivována, předmětné listiny se však v tomto archivu nenacházely. Dle krajského soudu navrhovatel svůj právní zájem na zrušení výmazu dané

⁹⁵ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 158.

⁹⁶ JANOŠEK 2018 op. cit., s. 23.

⁹⁷ POKORNÁ 2014 op. cit., s. 644.

⁹⁸ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1063.

korporace neosvědčil, a to z důvodu, že i v případě jejího obnovení by nedošlo ke zlepšení jeho postavení, jelikož by mu listiny nemohly být vydány.⁹⁹

3.2 Řízení o obnově vymazané obchodní korporace

O obnovení vymazané obchodní korporace a s tím související likvidace musí rozhodnout soud. Řízení o obnovení likvidace obchodní korporace je řízením ve statusových věcech právnických osob dle § 85 písm. a) zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.¹⁰⁰ Dle ustanovení § 3 odst. 2 písm. a) ZŘS platí, že o statusových věcech právnických osob, včetně jejich zrušení a likvidace, rozhoduje jako soud prvního stupně krajský soud. Místně příslušným je dle § 86 odst. 1 ZŘS soud, u něhož je právnická osoba zapsána ve veřejném rejstříku. Jelikož právní úprava neobsahuje zvláštní ustanovení vztahující se na již zaniklé subjekty, užije se úprava věcné a místní příslušnosti existujících (zapsaných) právnických osob.¹⁰¹ Věcně a místně příslušným soudem pro podání návrhu na obnovení zaniklé obchodní korporace tak bude krajský soud, u něhož byla zaniklá obchodní korporace zapsána v obchodním rejstříku. Lze mít za to, že návrh bude předmětem soudního poplatku ve výši 2.000,- Kč, a to jakožto návrh na zahájení občanského soudního řízení, jehož předmětem není peněžité plnění.¹⁰²

Účastníkem řízení bude, vyjma navrhovatele, také samotná obchodní korporace, její statutární orgán, její členové a osoba, která má být jmenována likvidátorem. Tato skutečnost byla dovozena s konečnou platností teprve nálezem Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. I ÚS 83/04. Do té doby platilo, že účastníky řízení byli pouze navrhovatel a dotčená obchodní korporace. Teprve v předmětném nálezu Ústavní soud dovodil, že nepřipuštěním stěžovatelů (zde společníků obchodní společnosti a jejího jednatele), jakožto účastníků řízení, došlo k porušení jejich práva na soudní ochranu dle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Ústavní soud dále uvedl, že i ve věci návrhu na zrušení zápisu o výmazu obchodní korporace z obchodního rejstříku a na obnovení její likvidace by měla být dána možnost, aby se řízení účastnila obchodní společnost, její společníci a rovněž bývalý likvidátor, jakožto osoba jednající za obchodní

⁹⁹ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 5 Cmo 164/2018.

¹⁰⁰ Dále jen „ZŘS“.

¹⁰¹ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1063.

¹⁰² Položka 4 bod 1 písmeno c) sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

korporaci k okamžiku jejího zániku. Mělo by tomu tak být z důvodu, že v daném řízení je jednáno o právech a povinnostech těchto osob a právní postavení všech těchto osob může být rozhodnutím soudu v této věci dotčeno.¹⁰³

V samotném řízení bude obnovovaná obchodní korporace zastoupena osobou, která za ni byla oprávněna jednat ke dni jejího výmazu z obchodního rejstříku.¹⁰⁴ Takovou osobou bude zpravidla likvidátor obchodní korporace či její statutární orgán. V praxi však může nastat situace, kdy řízení o obnovení obchodní korporace je vedeno i několik let poté, co byla obchodní korporace vymazána a není zde žádná osoba, která by mohla v řízení za korporaci jednat. V takovém případě lze uvažovat o aplikaci postupu dle § 29 odst. 2 občanského soudního řádu, kdy soud ustanoví opatrovníka té právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat.

V řízení dle § 209 OZ rozhoduje soud usnesením, které musí obsahovat tři výroky:

- výrok o tom, že se zrušuje zápis o výmazu obchodní korporace z obchodního rejstříku;
- výrok o tom, že se obnovuje likvidace obchodní korporace, případně o tom, že obchodní korporace vstupuje do likvidace¹⁰⁵;
- výrok o tom, kdo je jmenován likvidátorem předmětné obchodní korporace.

Poté, co předmětné usnesení soudu nabude právní moci, zapíše rejstříkový soud do obchodního rejstříku obnovení obchodní korporace, skutečnost, že je tato korporace v likvidaci a osobu likvidátora jmenovaného v usnesení.¹⁰⁶ Lze se domnívat, že obdobně jako tomu bylo v případě obnovené likvidace dle § 75b odst. 2 obchodního zákoníku, i v případě úpravy dle § 209 OZ budou panovat rozdílné názory na to, zda má zápis do obchodního rejstříku konstitutivní či deklaratorní účinky. Dle I. Pelikánové došlo k obnovení likvidace a vzniku funkce likvidátora již právní mocí rozhodnutí soudu, přičemž zápis obnovení likvidace a osoby likvidátora do obchodního rejstříku měl pouze deklaratorní účinky.¹⁰⁷ K opačnému postoji však dospěla J. Pokorná, dle které měl zápis

¹⁰³ Nález Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 83/04.

¹⁰⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2004, sp. zn. 29 Odo 1154/2003.

¹⁰⁵ Ke vstupu korporace do likvidace viz kapitola 3.1 této práce.

¹⁰⁶ DĚDIČ 2002 op. cit., s. 740.

¹⁰⁷ PELIKÁNOVÁ I. *Komentář k obchodnímu zákoníku. 2. díl. 3. vydání.* Praha: ASPI Publishing, 2004. 574 s. ISBN 80-86395-99-5, s. 390.

obnovení korporace do obchodního rejstříku konstitutivní účinky.¹⁰⁸ Nejvyšší soud pak vyslovil ve svém usnesení názor, že úkon likvidátora učiněný před zápisem obnovení do obchodního rejstříku nabývá právních účinků teprve dnem zápisu, a že teprve od tohoto dne vznikají předmětné společnosti z daného úkonu práva a povinnosti.¹⁰⁹ Z tohoto závěru lze usuzovat, že se Nejvyšší soud přiklonil spíše k názoru, že předmětný zápis do obchodního rejstříku má konstitutivní účinky.

Zákonodárce blíže nestanovuje, jaké skutečnosti týkající se obnovené obchodní korporace budou do obchodního rejstříku zapsány. Je však nutné brát v potaz uplatňovanou fikci, dle níž platí, že se na obnovenou korporaci hledí, jako by nikdy nezanikla. Lze se tak domnívat, že by v obchodním rejstříku měly být u obnovené obchodní korporace zapsány veškeré skutečnosti, které zde byly zapsány k okamžiku jejího zániku. Výjimkou jsou údaje o vstupu korporace do původní likvidace a o osobě likvidátora, není-li jím tatáž osoba, jako při původní likvidaci.¹¹⁰ Skutečnost, že se jedná o obchodní korporaci, jejíž výmaz z obchodního rejstříku byl soudem zrušen, bývá v obchodním rejstříku uváděna v sekci „ostatní skutečnosti“ výpisu předmětné korporace. Zde je rovněž uvedena identifikace usnesení, na jehož základě bylo rozhodnuto o zrušení zápisu o výmazu obchodní korporace a označení soudu, který takové usnesení vydal.

Dle ustanovení § 66 písm. b) rejstříkového zákona musí být rozhodnutí o jmenování likvidátora obligatorně zakládáno do sbírky listin obchodního rejstříku. V případě obnovené obchodní korporace je výrok o jmenování likvidátora součástí usnesení, kterým bylo rozhodnuto o zrušení výmazu této korporace z obchodního rejstříku. Lze tedy dovozovat, že by dané usnesení mělo být vždy zakládáno do sbírky listin obchodního rejstříku.

3.3 Průběh obnovené likvidace

Okamžikem právní moci rozhodnutí soudu dochází k obnovení obchodní korporace v podobě, jakou měla ke dni svého výmazu z obchodního rejstříku. Ode dne zápisu obnovení pak může korporace opětovně vlastním jménem nabývat práva a zavazovat se k povinnostem.¹¹¹ Je dovozováno, že se obnovuje rovněž obsazení orgánů korporace,

¹⁰⁸ POKORNÁ 2009 op. cit., s. 420.

¹⁰⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2008, sp. zn. 20 Cdo 1061/2008.

¹¹⁰ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1064.

¹¹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2004, sp. zn. 29 Odo 1154/2003.

s výjimkou osoby likvidátora. Ten je oproti původní likvidaci jmenován nově v rozhodnutí soudu o zrušení výmazu korporace. Lze tedy stanovit, že obchodní korporace, a tedy ani její právní osobnost nově nevzniká, nýbrž se automaticky obnovuje ve své původní podobě.¹¹² Aby mohl být totiž uplatňován závěr, dle něhož by korporace zrušením zápisu o svém výmazu nově vznikla, musel by zákonodárce výslovně stanovit alespoň to, že tato korporace nabývá zjištěný neznámý majetek do svého vlastnictví. Ze zákonné úpravy obnovené likvidace však nic takového nevyplývá, jakož ani není stanoveno, že by takto nově vzniklá korporace byla právní nástupkyní zaniklé korporace.¹¹³ Závěr, dle něhož tedy platí, že obchodní korporace nově nevzniká, nýbrž se obnovuje ve své původní podobě, lze i s přihlédnutím k výše uvedenému považovat za logický.

V souladu s ustanovením § 17 odst. 2 písm. c) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, uzavírá obchodní korporace ke dni předcházejícímu dni vstupu do standardní likvidace účetní knihy a k témuž dni sestavuje mimořádnou účetní závěrku.¹¹⁴ Při obnovení likvidace se tento krok neuplatňuje. Likvidátor je však obdobně, jako je tomu při vstupu korporace do standardní likvidace, povinen sestavit ke dni zápisu obnovení korporace do obchodního rejstříku zahajovací rozvahu.¹¹⁵ Likvidátor rovněž sestaví nový soupis jmění, reflektující případný nově zjištěný majetek či dluhy korporace.

Domnívám se, že je-li důvodem pro obnovení likvidace zjištění neznámého majetku korporace, je rovněž povinností likvidátora oznámit vstup korporace do obnovené likvidace všem jejím známým (a především neuspokojeným) věřitelům. Těm neznámým by pak měl oznámit tuto skutečnost zveřejněním informace o obnovení likvidace v Obchodním věstníku. Po obnovení likvidace je totiž postupováno dle ustanovení upravujících průběh standardní likvidace, včetně ustanovení § 198 OZ. Ono ustanovení ukládá likvidátoru povinnost zveřejnit oznámení o vstupu korporace do likvidace společně s výzvou, aby dosud neuspokojení věřitelé přihlásili své pohledávky.¹¹⁶

¹¹² JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 160.

¹¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2008, sp. zn. 20 Cdo 1061/2008.

¹¹⁴ ZACHARDOVÁ, L. In: JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ, M. a ZACHARDOVÁ, L. *Likvidace obchodních společností*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 202 s. ISBN 978-80-7400-646-3, s. 165.

¹¹⁵ Občanský zákoník tuto povinnost v ustanovení § 209 OZ výslovně nestanovuje, avšak s ohledem na výslovné zakotvení této povinnosti likvidátora v původní úpravě ustanovení § 75b odst. 3 obchodního zákoníku lze dovozovat, že tato povinnost likvidátora trvá i za stávající úpravy.

¹¹⁶ Obdobně HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1065 nebo KUBINEC, M. In: MAMOJKA, M. a kolektiv. *Obchodný zákoník – Vel'ký komentár*. 1. vydání. Žilina: EUROKÓDEX, 2016. 1087 s. ISBN 978-80-8155-065-2, s. 353.

V průběhu obnovené likvidace pak nově jmenovaný likvidátor postupuje tak, aby byl zjištěný majetek vypořádán, nebo aby byla učiněna potřebná opatření za účelem zajištění zájmu hodného právní ochrany. Ze zpeněžení zjištěného majetku by měli být primárně uspokojováni ti věřitelé korporace, kteří nebyli dosud plně uspokojeni. Takový postup odpovídá účelu ustanovení § 209 odst. 2 OZ, dle něhož platí, že jestliže došlo k obnovení obchodní korporace z důvodu zjištění neznámého majetku, obnoví se neuspokojené pohledávky jejích věřitelů.

Poté, co je zjištěný majetek či zájem hodný právní ochrany odpovídajícím způsobem vypořádán, chýlí se obnovená likvidace ke svému závěru. V této fázi je postupováno v souladu s ustanovením § 205 a následující občanského zákoníku. Likvidátor sestaví konečnou zprávu o průběhu likvidace, účetní závěrku a případně také návrh na použití likvidačního zůstatku. K obnovení likvidace může docházet i několik let poté, co proběhla původní likvidace korporace. Lze se tak v zásadě domnívat, že oproti pokračující likvidaci mohou tyto dokumenty reflektovat pouze průběh obnovené likvidace. V souladu s ustanovením § 205 odst. 2 OZ pak likvidátor předloží tyto dokumenty ke schválení tomu, kdo jej povolal do funkce. V případě standardní i pokračující likvidace je to zpravidla nejvyšší orgán obchodní korporace. Při obnovení likvidace dle § 209 OZ je však likvidátor jmenován soudem. Domnívám se tedy, že je likvidátor povinen tyto dokumenty předložit ke schválení právě příslušnému soudu, a to i přesto, že byly při původní likvidaci předkládány například nejvyššímu orgánu korporace.

Objeví-li se v rámci obnovené likvidace likvidační zůstatek, rozdělí jej likvidátor mezi členy obchodní korporace na základě schváleného návrhu na jeho použití. Do 30 dnů od skončení obnovené likvidace pak podá likvidátor návrh na opětovný výmaz obchodní korporace z obchodního rejstříku.¹¹⁷

3.4 Postavení likvidátora

Při postupu dle § 209 OZ se obsazení orgánů korporace obnovuje v podobě, jaká zde byla k okamžiku zániku korporace. To však neplatí pro osobu likvidátora, který je nově jmenován do funkce soudem. Zákon však nevylučuje, aby byla likvidátorem jmenována ta stejná osoba, která tuto funkci vykonávala v rámci původní likvidace.¹¹⁸ Domnívám

¹¹⁷ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 162.

¹¹⁸ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1063-1064.

se, že opětovné jmenování původního likvidátora může být pro řádný průběh likvidace vhodné, jelikož se předpokládá, že tato osoba bude seznámena se stavem a vztahy obnovované korporace. Lze však mít za to, že při výběru osoby likvidátora bude soud přihlížet také k osobě navrhované v petitu návrhu na zrušení výmazu obchodní korporace.

Ne vždy je však možné, aby byla likvidátorem jmenována osoba, která jím byla v rámci původní likvidace. Důvodem může být například skutečnost, že v době, kdy dochází k obnovení likvidace, tato osoba již nesplňuje zákonem kladené požadavky na osobu likvidátora. Opětovné jmenování původního likvidátora lze rovněž vyloučit za situace, kdy je likvidace obnovována proto, že likvidátor zanedbal v rámci původní likvidace své povinnosti a obchodní korporace se vůči němu domáhá uspokojení svých nároků.¹¹⁹

Nastane-li některá z výše nastíněných situací, bude ohledně výběru osoby likvidátora nejprve uplatňován postup nastíněný v § 191 OZ. Dle ustanovení § 191 odst. 3 OZ může soud jmenovat likvidátorem člena statutárního orgánu obnovované korporace, a to i bez jeho souhlasu. Tento postup by však nebylo možné aplikovat například v případě, kdy by docházelo k obnovení korporace za účelem uspokojení zájmů této osoby. Soud by pak musel přistoupit ke jmenování osoby likvidátora v souladu se čtvrtým odstavcem předmětného ustanovení a jmenovat likvidátorem osobu zapsanou do seznamu insolvenčních správců. Likvidátorem by tak byla jmenována osoba bez jakýchkoliv vazeb na obnovovanou korporaci. Skutečnost, že se jedná o osobu zapsanou na seznamu insolvenčních správců by však měla poskytovat dostatečné záruky o její odborné způsobilosti.¹²⁰ Ať již by byl likvidátorem jmenován kdokoliv z výše nastíněného okruhu osob, jedná se ve všech případech o likvidátora jmenovaného soudem. Dle ustanovení § 194 OZ pak platí, že jen soud může odvolat z funkce likvidátora, kterého do funkce jmenoval. Takový likvidátor tedy nemůže být z funkce odvolán ani nejvyšším, či jiným příslušným orgánem obchodní korporace.

Způsob povolání likvidátora do funkce má rovněž vliv na určení výše jeho odměny. V případě likvidátora, kterého povolal do funkce příslušný orgán korporace, je výše odměny a způsob její výplaty určen právě tímto orgánem (§ 195 OZ). U likvidátora jmenovaného soudem se však úprava jeho odměny řídí nařízením vlády č. 351/2013

¹¹⁹ JOSKOVÁ 2017 op. cit., 160.

¹²⁰ POKORNÁ 2014 op. cit., s. 644

Sb.¹²¹ Dle § 5 odst. 2 tohoto nařízení pak platí, že dojde-li na základě rozhodnutí soudu k obnově likvidace, je základem odměny likvidátora likvidační zůstatek, který vylpne z obnovené likvidace. Likvidační zůstatek postačující k úhradě odměny likvidátora lze však zpravidla očekávat pouze v případě, že k obnovení likvidace dochází z důvodu zjištění neznámého majetku. Je-li likvidace obnovována z důvodu jiného zájmu hodného právní ochrany, který však nepřinese korporaci žádný majetkový přínos, vyvozují, že bude postupováno dle § 7 odst. 1 předmětného nařízení a likvidátoru bude náležet odměna ve výši 1.000,- Kč, již je možno dle okolností případu přiměřeně zvýšit až na 20.000,- Kč.

I v případě obnovené likvidace se uplatní omezení rozsahu činnosti likvidátora dané § 196 odst. 1 OZ. Činnost likvidátora tak může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli obnovené likvidace. Likvidátor musí především vypořádat neznámý majetek nebo zajistit provedení jiných zájmů hodných právní ochrany. Jelikož se jedná o soudem jmenovaného likvidátora, v souladu s ustanovením § 192 OZ jsou třetí osoby povinny mu poskytnout součinnost ve stejném rozsahu, v jakém jsou povinny ji poskytnout insolvenčnímu správci. Tato úprava se vztahuje zejména na orgány veřejné správy a další osoby vymezené v § 43 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)¹²², které jsou povinny likvidátoru sdělit informace o obchodní korporaci a jejím majetku ve stejném rozsahu, v jakém by je poskytli přímo této korporaci.¹²³ Domnívám se, že toto oprávnění je svěřeno pouze likvidátoru jmenovanému soudem proto, že v případě likvidátora povoláného příslušným orgánem obchodní korporace se předpokládá alespoň částečná znalost tohoto likvidátora poměrů likvidované korporace.

3.5 Orgány obchodní korporace při obnovené likvidaci

Jak již bylo zmiňováno výše, lze mít za to, že obnovením obchodní korporace dochází rovněž k obnovení obsazení jejích orgánů, a to ve složení dle stavu ke dni výmazu korporace. K obnovení likvidace však může docházet i několik let po zániku obchodní

¹²¹ Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích.

¹²² Dále jen „insolvenční zákon“.

¹²³ Srov. § 43 a 44 insolvenčního zákona.

korporace. Vystává tedy otázka, jakým způsobem by bylo postupováno v případě, kdy by například z důvodu úmrtí fyzické osoby nebylo možné obnovit orgány korporace v původním obsazení. Domnívám se, že v případě člena statutárního či kontrolního orgánu by bylo postupováno v souladu s ustanovením § 198 odst. 1 ZOK, případně ustanovením § 443, § 453 či § 713 ZOK a příslušný orgán korporace by byl povinen zvolit nového člena. Pokud by se však jednalo o jednočlennou korporaci, kde by po skončení původní likvidace zemřela jediná osoba vykonávající působnost statutárního i nejvyššího orgánu, absentoval by zde orgán, který by chybějícího člena orgánu zvolil. Na místo původního jediného člena korporace by nemohl nejspíše nastoupit ani případný dědic, a to z důvodu, že samotný podíl v korporaci nebyl předmětem dědictví, neboť korporace byla za života jediného člena zlikvidována. V takovém případě by byl nejspíše nutný zásah ze strany soudu, který by v souladu s ustanovením § 486 OZ jmenoval korporaci opatrovníka. Opatrovník by pak spravoval záležitosti korporace v rozsahu, v jakém by nenáležela tato působnost soudem jmenovanému likvidátoru.

Role orgánů korporace je v obnovené likvidaci oslabena, a to z důvodu větší ingerence ze strany soudu. Nejvyššímu orgánu však zůstává působnost v některých záležitostech souvisejících s likvidací. Lze si tak představit, že by v rámci obnovené likvidace nejvyšší orgán rozhodoval například o změně svého zakladatelského právního jednání, a to třeba v souvislosti se změnou sídla korporace.¹²⁴ Důvodem pro změnu sídla by mohla být skutečnost, že na daném místě působí likvidátor i členi a orgány korporace, případně se zde nachází zjištěný neznámý majetek a taková změna přispěje k rychlejšímu a hospodárnějšímu naplnění účelu obnovené likvidace. U statutárního orgánu korporace lze pak mít za to, že shodně, jako je tomu při standardní likvidaci, dochází okamžikem jmenování likvidátora k opětovnému vyprázdnění jeho působnosti. Jestliže však dojde v průběhu obnovené likvidace k zániku funkce likvidátora bez náhrady, měl by statutární

¹²⁴ Změna sídla korporace v průběhu standardní likvidace je obecně připuštěna (viz JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 74). V průběhu obnovené likvidace by tomu tedy nemělo být jinak, napomůže-li taková změna naplnění účelu obnovené likvidace.

orgán vykonávat působnost likvidátora obnovené likvidace až do okamžiku, než je soudem jmenován likvidátor nový.¹²⁵

3.6 Věřitelé obchodní korporace při obnovené likvidaci

Dle § 209 odst. 2 OZ platí, že byla-li korporace obnovena z důvodu zjištění neznámého majetku, obnovují se rovněž neuspokojené pohledávky jejích věřitelů. Jedná o pochopitelnou konstrukci, neboť ze zjištěného majetku by měly být tyto pohledávky vypořádány jako první. Opačný postup, kdy by byli nejprve uspokojováni členové korporace, by byl v rozporu s již zmiňovaným účelem likvidace. Z dikce ustanovení vyplývá, že se neobnovují veškeré pohledávky věřitelů, nýbrž pouze ty neuspokojené. Je tomu tak z důvodu, že pohledávky, které již byly v rámci původní likvidace plně uspokojeny, okamžikem uspokojení zanikly (§ 1908 odst. 1 OZ). Není zde tak žádný důvod pro jejich obnovení.¹²⁶

3.6.1 Pohledávky korporaci známé

Aby mohly být neuspokojené pohledávky v souladu s ustanovením § 209 odst. 2 OZ obnoveny, musí nejprve dojít k jejich zániku. Zákonodárce vymezil v § 203 OZ dva možné případy, kdy pohledávky věřitelů zanikají, ačkoliv nebyly v rámci likvidace uspokojeny. V prvním případě se jedná o situaci, kdy věřitelům, kteří převezmou likvidační podstatu, náleží každému podíl určený poměrem výše jejich pohledávek, přičemž ve zbytku jejich pohledávky zanikají (§ 203 odst. 1 OZ). Dle druhého případu platí, že jestliže odmítne některý z věřitelů účast na převzetí likvidační podstaty, považuje se jeho pohledávka za zaniklou (§ 203 odst. 2 OZ). Zákon zde však výslovně stanoví, že uvedené neplatí, zjistí-li se následně dosud neznámý majetek korporace. Takto zaniklá pohledávka věřitele se pak obnovuje v plné výši.¹²⁷ Je však otázkou, zda se tato zákonná výjimka uplatní také v případě zániku pohledávek věřitelů dle § 203 odst. 1 OZ. Domnívám se, že zde není žádný důvod pro to, aby byli zvýhodněni věřitelé, kteří z jakéhokoliv důvodu odmítnou účast na převzetí likvidační podstaty před těmi, kteří ji převezmou.¹²⁸ Účelem ustanovení § 209 odst. 2 OZ je poskytnout ochranu všem

¹²⁵ Takový postup je dovozován při standardní likvidaci (srov. HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 994). Při obnovené likvidaci by tomu nemělo být jinak.

¹²⁶ Tamtéž, s. 1065.

¹²⁷ POKORNÁ 2014 op. cit., s. 631.

¹²⁸ Obdobně ČERNÝ 2014 op. cit., s. 1037.

věřitelům, jejichž pohledávky nebyly v původní likvidaci plně uspokojeny. Lze tedy předpokládat, že se obdobně jako pohledávky zaniklé dle § 203 odst. 2 OZ obnovují také ty pohledávky, které zanikly dle § 203 odst. 1 OZ.¹²⁹

K zániku neuspokojených pohledávek věřitelů dochází rovněž v případě, kdy došlo v důsledku zrušení konkursu obchodní korporace podle § 308 odst. 1 písm. c) a d) insolvenčního zákona ke zrušení a zániku této korporace bez právního nástupce.¹³⁰ Pokud byla korporace před osvědčením svého úpadku v likvidaci, po zrušení konkursu dle § 308 odst. 1 písm. d) insolvenčního zákona za ni opětovně jedná likvidátor a přerušení likvidace končí (§ 312 insolvenčního zákona). Lze však dovozovat, že v takovém případě likvidace korporace nepokračuje. Zrušení konkursu dle § 308 odst. 1 písm. d) insolvenčního zákona pak bude podkladem pro výmaz korporace z obchodního rejstříku.¹³¹ Avšak za situace, že bude u takové korporace po jejím zániku výmazem z obchodního rejstříku zjištěn neznámý majetek, bude ohledně takového majetku s nejvyšší pravděpodobností postupováno v souladu s ustanovením § 209 OZ. Obchodní korporace bude obnovena a bude rozhodnuto o jejím vstupu do likvidace, přičemž budou obnoveny také neuspokojené pohledávky věřitelů zaniklé dle § 311 insolvenčního zákona.¹³²

3.6.2 Pohledávky korporaci neznámé

Ve všech výše popsaných případech se jedná o neuspokojené pohledávky, které jsou obnovované korporaci známé. Pro zdárné a úplné provedení obnovené likvidace je však nutné stanovit, zda budou uspokojovány také ty pohledávky věřitelů, které korporaci známé nejsou, jelikož je věřitelé v původní likvidaci řádně a včas nepřihlásili.

Z logiky věci lze konstatovat, že neznámé a nepřihlášené pohledávky věřitelů nezanikají z důvodů, které jsem vymezila v předchozí kapitole. K okamžiku zániku korporace výmazem z obchodního rejstříku tedy i nadále existují. Jakmile obchodní korporace zanikne, mohou se věřitelé domáhat uspokojení svých pohledávek vůči členům této korporace na základě institutu zákonného ručení. Členové ručí za dluhy korporace

¹²⁹ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 160-161.

¹³⁰ Tyto pohledávky či jejich části zanikají v případě, že nebudou uspokojeny ze zajištění, viz § 311 insolvenčního zákona.

¹³¹ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 916.

¹³² Tamtéž, s. 1065.

do výše svého podílu na likvidačním zůstatku, nejméně však v rozsahu, v němž ručili za jejího trvání (§ 39 ZOK). Jestliže však ani tímto postupem nedojde k uspokojení pohledávek věřitelů korporace, například proto, že byl členům vyplacen jen velmi malý podíl na likvidačním zůstatku, lze se domnívat, že dochází k zániku těchto pohledávek, jelikož zanikl jejich subjekt (dlužník).¹³³ Jestliže pak dojde k obnovení likvidace z důvodu zjištění neznámého majetku, měly by být obnoveny i tyto korporaci neznámé pohledávky, které nebyly v původní likvidaci řádně přihlášeny. Napomáhá tomu ostatně také to, že v předmětném ustanovení § 209 odst. 3 OZ zákonodárce blíže nespecifikuje povahu neuspokojených pohledávek.¹³⁴

Z výše uvedeného vyplývá, že věřitelům obchodní korporace je při obnovení likvidace poskytována značná ochrana. Nadto jsou věřitelé chráněni taktéž ustanovením § 643 odst. 2 OZ, které uvádí: „*Byla-li právnická osoba obnovena, skončí jejím věřitelům promlčecí lhůta nejdříve uplynutím šesti měsíců ode dne, kdy byl zápis právnické osoby ve veřejném rejstříku obnoven.*“ Jestliže tedy došlo v době mezi výmazem korporace z obchodního rejstříku a opětovným obnovením tohoto zápisu k uplynutí promlčecí lhůty věřitelovy pohledávky, je tato lhůta v délce šesti měsíců obnovena. Pokud k okamžiku obnovení likvidace promlčecí lhůta neuplynula celá, avšak zbývá méně než šest měsíců, dochází naopak k jejímu prodloužení.¹³⁵ Jedná se ustanovení, které poskytuje věřitelům, jejichž pohledávky by jinak byly promlčené, dostatečně dlouhou dobu pro uplatnění svých práv v rámci obnovené likvidace.

3.7 Limity obnovení likvidace

V souvislosti s obnovením likvidace dle § 209 OZ vyvstává otázka, zda jsou oprávněné osoby časově či jakkoliv jinak limitovány k podání návrhu, či zda může docházet k obnovení likvidace kdykoliv a z jakéhokoliv důvodu. Ačkoliv zákonodárce žádná omezení pro podání návrhu dle § 209 OZ nestanovuje, domnívám se, že i přesto mohou vyvstat skutečnosti, jež ve svém konečném důsledku možnost podání návrhu omezí. V takovém případě pak ke zrušení zápisu o výmazu korporace a k obnovení

¹³³ PELIKÁNOVÁ 2004 op. cit., s. 373.

¹³⁴ JOSKOVÁ 2017 op. cit., s. 161.

¹³⁵ HOLEJŠOVSKÝ 2014 op. cit., s. 1067.

likvidace nedojde, a to i přesto, že by byl v dané situaci návrh podán oprávněnou osobou, jejíž právní zájem by byl osvědčen.

Jednou z otázek, kterou je nutné se ve vztahu k obnovené likvidaci zabývat, je otázka hospodárnosti obnovení likvidace. Po podání návrhu příslušný soud vyhodnotí, zda o obnovení likvidace rozhodne kladně, či zda podávaný návrh zamítne. Při svém rozhodování musí řešit rovněž otázku, zda se nejedná o majetek mající bagatelní hodnotu či o zájem hodný právní ochrany, u nějž převáží zájem na hospodárnosti řízení nad zájmem na jeho vypořádání. Mám tedy za to, že obnovení likvidace je primárně limitováno hodnotou neznámého majetku a také významem jiného zájmu hodného právní ochrany. Jestliže by náklady na obnovení likvidace značně převyšovaly přínos, který by s sebou obnovení likvidace této korporace přineslo, lze předpokládat, že soud takový návrh zamítne a k obnovení likvidace obchodní korporace nedojde.

V případě, že je návrh podáván věřitelem korporace, jakožto oprávněnou osobou, by se soud měl zabývat také tím, zda nedošlo u předmětné pohledávky k jejímu promlčení. V rámci ustanovení § 643 odst. 2 OZ je obsažena speciální úprava, dle níž dochází k obnovení, resp. prodloužení promlčecí lhůty věřitelů k uplatnění jejich práv, pokud došlo k jejímu uplynutí v době mezi zánikem obchodní korporace a obnovením jejího zápisu v obchodním rejstříku. Jestliže však došlo k promlčení pohledávky věřitele ještě před zánikem obchodní korporace, tato zvláštní úprava se neuplatní a promlčecí lhůta se neobnovuje. Lze mít za to, že v případě takového návrhu věřitele na obnovení likvidace by předmětný soud podaný návrh rovněž zamítl.

3.8 Užití postupu dle § 209 OZ v praxi

K uplatnění postupu dle § 208 OZ není vyžadována ingerence ze strany soudní moci. Neexistuje také nástroj, který by umožnil stanovit, v jaké míře je institut pokračující likvidace v praxi skutečně užíván. Při obnovené likvidaci dle § 209 OZ je tomu však jinak. Aby mohl tento proces proběhnout, je nejprve nezbytné, aby příslušný soud rozhodl o podaném návrhu na jeho provedení. Na základě počtu podaných návrhů je tak možné si učinit alespoň přibližnou představu o tom, nakolik je institut obnovení likvidace znám a v případě potřeby používán.

Za účelem zjištění počtu podaných návrhů jsem zaslala Městskému soudu v Praze a Krajskému soudu v Brně žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.¹³⁶ V této žádosti jsem se dožádaných soudů dotazovala:

- kolik návrhů na zrušení výmazu a obnovení likvidace společnosti podle ustanovení § 75b obchodního zákoníku bylo předmětnému soudu doručeno v letech 2009, 2010, 2011, 2012 a 2013; a
- kolik návrhů na zrušení výmazu právnické osoby, rozhodnutí o její likvidaci a jmenování likvidátora podle ustanovení § 209 OZ bylo předmětnému soudu doručeno v letech 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018.

Záměrně jsem se dožádaných soudů dotazovala rovněž na informaci o počtu návrhů, které byly podány za srovnatelné časové období pěti let dle původní úpravy § 75b obchodního zákoníku. Takto je možné alespoň rámcově posoudit, zda je stávající úprava dle § 209 OZ přístupnější a tedy uživanější, než byla úprava původní. Své dotazy jsem záměrně nelimitovala pouze na návrhy týkající se obchodních korporací, jelikož taková filtrace řízení by mohla být pro dotčené soudy problematická. Lze však mít za to, že ve valné většině případů se podané návrhy týkají právě obnovení likvidace obchodní korporace.

Městský soud v Praze reagoval na moji žádost zasláním sdělení, jehož přílohou byly dvě tabulky. V jedné tabulce jsou obsažena dotčená řízení dle stávající úpravy § 209 OZ, ve druhé pak ta, která byla zahájena v souvislosti s dřívější úpravou obchodního zákoníku.¹³⁷ Dle zasláního sdělení Městského soudu v Praze není možné na základě označení příslušných ustanovení dohledat všechna řízení, která se týkají výlučně těchto konkrétních ustanovení. Z tohoto důvodu jsou součástí zasláních tabulek také například řízení, jejichž předmět se týká odvolání likvidátora či vstupu korporace do likvidace.¹³⁸ I přesto lze však z označení předmětu jednotlivých řízení vyvozovat, že těch řízení, která

¹³⁶ Podklady poskytnuté Městským soudem v Praze a Krajským soudem v Brně na základě zasláního žádosti tvoří Přílohu č. 1 a Přílohu č. 2 této práce.

¹³⁷ Sdělení Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2019, sp. zn. Si 4078/2019, k žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ze dne 24. 11. 2019. Viz Příloha č. 1 této práce.

¹³⁸ V tabulkách zasláních Městským soudem v Praze lze rovněž sledovat nejednotnost v označení postupu dle § 209 OZ, kdy řízení dle tohoto ustanovení je označováno jako řízení „o obnovení likvidace“, avšak také jako řízení „o zrušení zrušení společnosti“. Zavedení jednotného označení by mohlo v budoucnu pomoci při vyhledávání řízení se stejným předmětem.

se týkají výlučně postupu dle § 209 OZ, je v příslušné tabulce za roky 2014-2018 podstatně více, než je řízení dle § 75b obchodního zákoníku v tabulce za roky 2009-2013.

Naopak Krajský soud v Brně mi na základě zaslané žádosti poskytl přesné počty podaných návrhů za mnou vytyčená časová období. Ze sdělení zaslaného Krajským soudem v Brně tedy vyplývá následující:

- návrhů dle ustanovení § 75b obchodního zákoníku bylo Krajskému soudu v Brně doručeno v roce 2009 - 0, v roce 2010 - 0, v roce 2011 - 1, v roce 2012 - 0 a v roce 2013 - 2;
- návrhů dle ustanovení § 209 OZ bylo Krajskému soudu v Brně doručeno v roce 2014 - 5, v roce 2015 - 6, v roce 2016 - 6, v roce 2017 - 7 a v roce 2018 - 5.¹³⁹

Z výše uvedeného lze vyvozovat, že zatímco byly Krajskému soudu v Brně doručeny v letech 2009 až 2013 celkem 3 návrhy na obnovení likvidace dle ustanovení § 75b obchodního zákoníku, návrhů na obnovení likvidace dle § 209 OZ bylo Krajskému soudu v Brně doručeno v letech 2014 až 2018 celkem 29. Oproti stavu, který u Krajského soudu v Brně panoval za účinnosti obchodního zákoníku, se jedná o značný nárůst v počtu podaných návrhů na obnovení likvidace. Domnívám se, že důvodem pro takový nárůst v počtu podaných návrhů je také zpřístupnění procesu obnovení likvidace pro širší okruh případů, k němuž došlo přijetím úpravy občanského zákoníku. Ustanovením § 209 OZ došlo nejen k rozšíření okruhu osob oprávněných k podání návrhu na obnovení likvidace, nýbrž bylo ve srovnání s dřívější úpravou § 75b odst. 2 obchodního zákoníku nově umožněno oprávněným osobám podání návrhu i z jiných důvodů, než je zjištění neznámého majetku.

I přesto, že není možné stanovit z informací poskytnutých Městským soudem v Praze přesné počty podaných návrhů na obnovení likvidace, je ze zaslaných tabulek znatelné, že řízení zahájených na základě návrhů podaných dle § 209 OZ je podstatně více, než jich bylo dle dřívější úpravy § 75b obchodního zákoníku. Tomuto závěru ostatně nasvědčují také počty řízení, jež mi byly sděleny Krajským soudem v Brně a z nichž vyplývá, že postup dle § 209 OZ je v praxi skutečně užíván, a to podstatně častěji než kdy dříve. Proces obnovení likvidace tedy není vyprázdněným a v praxi neužívaným institutem.

¹³⁹ Sdělení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 2. 2019, sp. zn. Si 105/2020, k žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 30. 1. 2020. Viz Příloha č. 2 této práce.

Naopak se lze domnívat, že stávající úprava je pro obchodní korporace přístupnější, než byla dřívější úprava dle § 75b obchodního zákoníku a počty podaných návrhů budou v budoucnu i nadále narůstat.

4 Exkurz do slovenské právní úpravy

Slovenský obchodní zákoník upravuje v ustanovení § 75a institut označovaný jako „dodatečná likvidace“ obchodní společnosti.¹⁴⁰ Dle předmětného ustanovení platí, že jestliže je po zániku společnosti dodatečně zjištěn její majetek, takový majetek se nestává res nullius či nepřipadá automaticky státu, nýbrž je vypořádán v rámci dodatečné likvidace.¹⁴¹ Takový majetek pak případně neuspokojeným věřitelům společnosti či jejím společníkům.¹⁴² Jedná se tedy o ustanovení, které je svým obsahem srovnatelné s úpravou obsaženou v § 209 OZ.¹⁴³ Obě právní úpravy však obsahují také nemalý počet odlišností, přičemž se nabízí otázka, které z těchto dvou pojetí je z hlediska své využitelnosti přístupnější a praktičtější.

Společnost zaniká výmazem z obchodního rejstříku je v § 75a označována slovenským zákonodárcem jako „bývalá společnost“. O její dodatečné likvidaci pak rozhoduje soud na návrh orgánu veřejné moci, bývalého statutárního orgánu, jeho člena anebo společníka obchodní společnosti, věřitele, dlužníka či dokonce i ze svého vlastního podnětu.¹⁴⁴ Seznam osob oprávněných podat návrh na provedení dodatečné likvidace je taxativní. Má-li však zájem na provedení dodatečné likvidace osoba, která není uvedena v tomto seznamu, může příslušnému soudu navrhnout, aby nařídil dodatečnou likvidaci společnosti z vlastního podnětu.¹⁴⁵

Společně s rozhodnutím o dodatečné likvidaci jmenuje soud likvidátora ze seznamu insolvenčních správců.¹⁴⁶ Výše odměny likvidátora se pak obdobně, jako je tomu dle české právní úpravy, určuje vyhláškou¹⁴⁷, kdy dle § 2 odst. 2 této vyhlášky je základem

¹⁴⁰ Jedná se o úpravu, jež byla do slovenského obchodního zákoníku zakotvena novelou slovenského obchodního zákoníku č. 500/2001, s účinností od 1. 2. 2002.

¹⁴¹ CSACH, GALANDOVÁ 2017 op. cit., s. 657.

¹⁴² HUSÁR, J. In: SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. a kol. *Obchodné právo*. 1. vydání. Bratislava: Iura edition, 2009. 1100 s. ISBN 978-80-8078-290-0, s. 377.

¹⁴³ Nutno podotknout, že na rozdíl od české právní úpravy pokračující likvidace obsažené v § 208 OZ, slovenský obchodní zákoník neobsahuje žádné zvláštní ustanovení upravující případy, kdy je další majetek společnosti zjištěn po skončení likvidace, avšak před zánikem společnosti výmazem z obchodního rejstříku. Pro takové případy je pak dovozováno, že se bez dalšího uplatní obecná zákonná úprava likvidace obsažená v § 70 až § 75 slovenského obchodního zákoníku. KUBINEC 2016 op. cit., s. 353.

¹⁴⁴ Jedná se o rejstříkový soud, v jehož obvodě byla společnost zapsaná do obchodního rejstříku před svým výmazem. Tamtéž, s. 353.

¹⁴⁵ CSACH, GALANDOVÁ 2017 op. cit., s. 658.

¹⁴⁶ HUSÁR, J., In: SUCHOŽA, J. a kol. *Obchodný zákonník a súvisiace predpisy. Komentár*. 4. vydání. Bratislava: EUROUNION, spol. s r.o., 2016. 1336 s. ISBN 978-80-89374-34-2, s. 315.

¹⁴⁷ Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 526/2004 Z.z. o určení výšky výdavkov a odmeny za výkon funkce likvidátora

pro určení výše odměny likvidátora hodnota majetku, jež vyplyne z dodatečné likvidace. Po nabytí právní moci předmětného soudního rozhodnutí zapíše soud do obchodního rejstříku k bývalé společnosti osobu likvidátora. Na dodatečnou likvidaci zjištěného majetku se přiměřeně použijí ustanovení § 70-75 slovenského obchodního zákoníku, které upravují standardní průběh likvidace obchodní společnosti. Dle věty třetí ustanovení § 75a slovenského obchodního zákoníku pak rozhodnutím soudu dochází, obdobně jako je tomu při obnovení likvidace dle § 209 OZ, k obnovení neuspokojených pohledávek věřitelů likvidované společnosti.

Na majetek vypořádávaný v rámci dodatečné likvidace nejsou zákonem kladeny žádné zvláštní požadavky. Nemusí se tedy jednat o majetek společnosti neznámý, jako je tomu při obnovení likvidace dle § 209 OZ. Postačí, že se jedná o majetek společnosti, který nebyl v původní likvidaci zohledněn. Dle K. Csacha a M. Galandové lze za majetek, opodstatňující provedení dodatečné likvidace, považovat veškeré majetkové hodnoty nevypořádané před zánikem společnosti, a to i nároky na náhradu škody, včetně nároků uplatňovaných vůči členům statutárního orgánu společnosti či bývalému likvidátoru společnosti.¹⁴⁸ Zásadním rozdílem oproti české právní úpravě je, že slovenský obchodní zákoník neumožňuje provedení dodatečné likvidace z jiného důvodu, než je zjištění majetku společnosti. Důvody pro obnovení likvidace dle § 209 OZ jsou tak z hlediska svého vymezení podstatně širší, než je tomu u dodatečné likvidace podle slovenského obchodního zákoníku. Ačkoliv byla možnost obnovení likvidace z důvodu jiného zájmu hodného právní ochrany zakotvena do české právní úpravy teprve přijetím občanského zákoníku, jedná se dle mého názoru o velmi praktický institut, který umožňuje zajistit uspokojení zájmů širšího okruhu osob, než je tomu při dodatečné likvidaci dle slovenské právní úpravy.

V úpravě dodatečné likvidace je předmětem sporu otázka, zda jejím nařízením dochází k obnovení právní osobnosti bývalé společnosti, či nikoliv. Český zákonodárce v ustanovení § 209 OZ výslovně uvádí, že se na obnovenou právnickou osobu hledí, jako by nikdy nezanikla, čímž je vzniku obdobných sporů předcházeno. Z ustanovení § 75a slovenského obchodního zákoníku však žádný obdobný závěr nevyplývá. Je tedy nejasné, zda se právní osobnost společnosti (byť v omezeném rozsahu) obnovuje, nebo zda je

¹⁴⁸ CSACH, GALANDOVÁ 2017 op. cit., s. 658.

zjištěný majetek určitou samostatnou masou, oddělenou od existence společnosti, které dříve patřila.¹⁴⁹

Slovenský Ústavní soud byl v minulosti toho názoru, že zákonodárce nezamýšlel spojit s nařízením dodatečné likvidace obnovení právní osobnosti neexistující společnosti.¹⁵⁰ Tento svůj postoj však postupem času pozměnil, když připustil závěr, že nařízením dodatečné likvidace dochází, alespoň v omezeném rozsahu, k obnovení právní osobnosti společnosti.¹⁵¹ V rámci dodatečné likvidace dle slovenského obchodního zákoníku by tak rovněž mělo docházet k obnovení právní osobnosti bývalé společnosti, ačkoliv to zákonodárce v předmětném ustanovení nestanovuje výslovně.

Poté, co je dodatečná likvidace ukončena, vyhotoví likvidátor konečnou zprávu o průběhu likvidace a návrh na použití likvidačního zůstatku. Účetní závěrku likvidátor nevyhotovuje, neboť na rozdíl od úpravy § 209 OZ se na bývalou společnost i nadále hledí, jako by neexistovala a není tedy účetní jednotkou. Lze dovozovat, že příslušné dokumenty by měl likvidátor předložit ke schválení rejstříkovému soudu, jakožto orgánu, který jej do funkce povolal.¹⁵²

Obecně lze považovat úpravu obnovené likvidace dle § 209 OZ za zdařilejší, než je srovnatelná úprava dodatečné likvidace dle § 75a slovenského obchodního zákoníku. Je tomu tak zejména z důvodu výslovného zakotvení trvání existence obchodní korporace, čímž je předcházeno vzniku velké řady nejasností a sporných otázek, zejména ve vztahu k obnově její právní osobnosti. Na druhou stranu je však nutno konstatovat, že odstranění zákonného požadavku neznámosti zjištěného majetku tak, jako je tomu v úpravě dodatečné likvidace, by i v rámci české právní úpravy přispělo k odstranění mnohých výkladových obtíží.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 662.

¹⁵⁰ Usnesení Ústavního soudu Slovenské republiky ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. III. ÚS 138/2010.

¹⁵¹ Srov. Nález Ústavního soudu Slovenské republiky ze dne 12. 12. 2013, sp. zn. IV. ÚS 479/2011 a Usnesení Ústavního soudu Slovenské republiky ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. I. ÚS 711/2014.

¹⁵² KUBINEC 2016 op. cit., s. 359-360.

Závěr

Úpravě pokračující či obnovené likvidace je věnována takřka minimální pozornost, ačkoliv se jedná o situace, které se v procesu likvidace obchodních korporací vyskytují. Cílem této diplomové práce tak bylo popsat průběh pokračující a obnovené likvidace dle § 208 a 209 OZ včetně veškerých aspektů, které s těmito instituty úzce souvisí, jakož se i vypořádat s některými spornými či nedostatečně řešenými otázkami, jež mohou v jejich průběhu nastat.

V první části práce jsem se ve stručnosti věnovala samotnému procesu likvidace obchodních korporací, povinnostem likvidátora korporace a jeho osobě jako takové. Na tento obecný základ jsem navázala následujícími částmi, tvořícími samotné jádro diplomové práce. Druhá část práce je tedy věnována pokračování likvidace podle § 208 OZ. Nejprve jsem se zabývala předpoklady, které musí nastat, aby mohla likvidace obchodní korporace pokračovat. Podrobně jsem se zabývala zejména povahou a požadavky kladenými na charakter dosud neznámého majetku a potřeby jiných nezbytných opatření, což jsou základní předpoklady pro pokračování likvidace.

Zásadním bylo rovněž zodpovězení otázky, jakým způsobem je řešena situace, kdy se po skončení likvidace vyskytne vhodný majetek, jenž však není korporaci neznámý. V takovém případě lze mít za to, že tento majetek nebude opodstatňovat pokračování likvidace z důvodu zjištění „dosud neznámého majetku“, nýbrž z důvodu vyvstání „potřeby jiných nezbytných opatření“. Rovněž jsem se zabývala tím, jaké dokumenty je likvidátor povinen v úvodu a závěru pokračující likvidace sestavovat, jakým způsobem jsou chráněni při pokračující likvidaci věřitelé korporace a jak může být provedení pokračující likvidace omezeno. V této souvislosti se domnívám, že je uplatnění procesu pokračování likvidace limitováno dvěma aspekty, a sice hodnotou zjištěného majetku a časovým rámcem, do něhož je pokračující likvidace zasazena. Je-li totiž zjištěný dosud neznámý majetek nedostatečné hodnoty anebo došlo-li již k podání návrhu na výmaz a následnému výmazu korporace z obchodního rejstříku, k pokračování likvidace nedojde.

Ve třetí části práce, věnující se obnovené likvidaci dle § 209 OZ, jsem se zabývala zejména povahou jiného zájmu hodného právní ochrany, tedy jednoho z předpokladů pro obnovení likvidace. Ve výkladu ohledně charakteru neznámého majetku je možné v zásadě odkázat na výklad k dosud neznámému majetku dle ustanovení § 208 OZ. Dále

jsem řešila otázky průběhu řízení o obnovení vymazané obchodní korporace a s tím spojeným obnovením likvidace. Pro obnovení likvidace je oproti pokračující likvidaci nezbytné, aby nejprve oprávněná osoba, která osvědčí svůj právní zájem na obnovení korporace, podala soudu návrh na obnovení obchodní korporace a s tím související likvidace. Obnovením vymazané obchodní korporace dochází rovněž k obnovení obsazení jejich orgánů. V diplomové práci jsem si v této souvislosti kladla otázku, jakým způsobem je postupováno v případě, kdy není možné obnovit orgány korporace v původním obsazení. Dospěla jsem přitom k závěru, že jestliže není možné, aby příslušný orgán korporace zvolil člena nového, jmenuje soud takové korporaci opatrovníka. Funkce likvidátora se v obnovené likvidaci naopak neobnovuje a je soudem jmenován nově. Nic však nebrání tomu, aby byla likvidátorem jmenována ta stejná osoba, která jím byla v původní likvidaci.

Stejně jako při běžné likvidaci je i při obnovené likvidaci korporace nutné dbát ochrany jejich věřitelů. Ve vztahu k věřitelům obchodní korporace jsem se zabývala také povahou obnovovaných pohledávek věřitelů při obnovené likvidaci, přičemž lze mít za to, že dochází k obnovení takřka veškerých dosud neuspokojených pohledávek věřitelů korporace. Obdobně jako při pokračující likvidaci pak spatřuji překážky limitující obnovení likvidace především v otázce hospodárnosti celého procesu. Bude-li důvodem pro obnovení likvidace majetek minimální hodnoty nebo převáží-li nad zájmem na vypořádání zájmu hodného právní ochrany zájem na hospodárnosti řízení, lze se domnívat, že soud nevyhoví podanému návrhu na obnovení korporace a s tím spojené likvidace.

V úvodu diplomové práce jsem si rovněž stanovila za cíl posoudit, zda a nakolik je úprava obnovené likvidace v praxi skutečně užívána. Údaje o podaných návrzích na obnovení likvidace jsem získala od Městského soudu v Praze a Krajského soudu v Brně. Ze získaných informací mohu stanovit, že i přesto, že se nejedná o čísla pohybující se v řádu stovek podaných návrhů, je úprava obnovené likvidace dle § 209 OZ v praxi skutečně používána. Získané údaje mi rovněž umožnily vyhodnotit, že k obnovení likvidace dle stávající úpravy občanského zákoníku dochází podstatně častěji, než tomu bylo dle dřívější úpravy obsažené v § 75b obchodního zákoníku. Lze se domnívat, že je tomu tak mimo jiné z důvodu, že zakotvením úpravy obnovené likvidace ve stávající podobě došlo ke zpřístupnění tohoto procesu mnohem širšímu okruhu případů.

Ve čtvrté, závěrečné části práce se věnuji exkurzu do slovenské právní úpravy dodatečné likvidace dle § 75a slovenského obchodního zákoníku. Poté, co jsem provedla srovnání obou úprav, mohu vyvodit, že česká právní úprava obnovené likvidace, jež je svým obsahem srovnatelná s úpravou dodatečné likvidace, je podstatně praktičtější a lépe koncipována než její slovenský protějšek. Je tomu tak zejména proto, že oproti slovenské úpravě připouští úprava obnovené likvidace dle § 209 OZ obnovení likvidace rovněž v případě vyvstání jiného zájmu hodného právní ochrany. Je zde rovněž zakotveno, že při obnovení likvidace dochází k obnovení právní osobnosti likvidované obchodní korporace, čímž je také předcházeno nemalému počtu nejasností a sporných otázek.

Seznam zkratek

Insolvenční zákon	Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
Obchodní zákoník	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
OZ, občanský zákoník	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
Rejstříkový zákon	Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
Slovenský obchodní zákoník	Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník
ZOK, zákon o obchodních korporacích	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
ZŘS	Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

Seznam použitých zdrojů

Knižní díla:

A. BÍLÝ, P. C. NESÝ a F. VACEK. *Společnost s obmezeným ručením: dle zákona ze dne 6. března 1906, Č. 58 Ř. Z.: s českým a německým textem zákona, s příslušnými ministerskými nařízeními, vysvětlují se stanoviska soukromoprávního: Ant. Bílý a C.P. Nesý, se stanoviska berního a poplatkového: F. Vacek*. Praha: nákladem České grafické akc. společnosti „Unie“, 1908.

ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5.

DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. Díl I*. 1. vydání. Praha: Polygon, 2002. 847 s. ISBN 80-7273-071-1.

JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ, M. a ZACHARDOVÁ, L. *Likvidace obchodních společností*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 202 s. ISBN 978-80-7400-646-3.

LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654)*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9.

MAMOJKA, M. a kolektiv. *Obchodný zákonník – Vel'ký komentár*. 1. vydání. Žilina: EUROKÓDEX, 2016. 1087 s. ISBN 978-80-8155-065-2.

ONDŘEJ, J. a kol. *Ukončení podnikání*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 292 s. ISBN 978-80-7552-565-9.

OVEČKOVÁ, O. a kolektiv. *Obchodný zákonník. Vel'ký komentár*. 1. vydání. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. 1739 s. ISBN 978-80-8168-573-6.

PELIKÁNOVÁ I. *Komentář k obchodnímu zákoníku. 2. díl*. 3. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2004. 574 s. ISBN 80-86395-99-5.

PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. 2.* vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 3276 s. ISBN 978-80-7400-747-7.

POKORNÁ J., KOVAŘÍK, Z., ČÁP, Z. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. I. díl.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009. 1079 s. ISBN 978-80-7357-491-8.

POKORNÁ, J., HOLEJŠOVSKÝ, J., LASÁK, PEKÁREK, M. a kolektiv. *Obchodní společnosti a družstva.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. 448 s. ISBN 978-80-7400-475-9.

SUCHOŽA, J. a kol. *Obchodný zákonník a súvisiace predpisy. Komentár. 4. vydání.* Bratislava: EUROUNION, spol. s.r.o., 2016. 1336 s. ISBN 978-80-89374-34-2.

SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. a kol. *Obchodné právo.* 1. vydání. Bratislava: Iura edition, 2009. 1100 s. ISBN 978-80-8078-290-0.

SVEJKOVSKÝ, J., DEVEROVÁ, L. a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2013. 544 s. ISBN 978-80-7400-445-2.

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8.

Internetové zdroje:

Likvidací skončí ročně tisíce firem, dalším to trvá i desetiletí. In: Bisnode. [online]. Praha, 2019. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: <https://www.bisnode.cz/o-bisnode/onas/novinky/likvidaci-skonci-rocne-tisice-firem-dalsim-to-trva-i-desetileti/>.

Odborné články:

JANOŠEK, V. Vrchní soud v Praze: *Jiný zájem hodný právní ochrany na zrušení výmazu právnícké osoby z veřejného rejstříku.* Obchodněprávní revue 1/2018. C. H. Beck.

Česká judikatura:

Rozhodnutí Ústavního soudu:

Nález Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 83/04.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu:

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 24. 6. 1932, sp. zn. R III 13/32.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 29 Cdo 3946/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2008, sp. zn. 28 Cdo 4968/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1664/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2015, sp. zn. 29 Cdo 1180/2015.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 540/2004.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2004, sp. zn. 29 Odo 1154/2003.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2008, sp. zn. 20 Cdo 1061/2008.

Rozhodnutí Vrchních soudů:

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 4. 2014, sp. zn. 7 Cmo 26/2013.

Usnesení Vrchního soudu ČR ze dne 6. 4. 2011, sp. zn. 7 Cmo 454/2010.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 3. 2001, sp. zn. 7 Cmo 33/2001.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 6. 2013, sp. zn. 7 Cmo 206/2012.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 10. 2017, sp. zn. 14 Cmo 82/2015.

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 5 Cmo 164/2018.

Slovenská judikatura:

Nález Ústavního soudu Slovenské republiky ze dne 12. 12. 2013, sp. zn. IV. ÚS 479/2011.

Usnesení Ústavního soudu Slovenské republiky ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. III. ÚS 138/2010.

Usnesení Ústavního soudu Slovenské republiky ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. I. ÚS 711/2014.

Ostatní zdroje:

Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích); sněmovní tisk 207/0. psp.cz [online]. 2018 [cit. 2020-02-09]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=207&CT1=0>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, konsolidovaná verze: k § 187 až 209. Obcanskyzakonik.justice.cz [online]. 2012 [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.

Sdělení Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2019, sp. zn. Si 4078/2019, k žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 24. 11. 2019.

Sdělení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 2. 2019, sp. zn. Si 105/2020, k žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 30. 1. 2020.

Právní předpisy:

Právní předpisy – účinné:

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěrenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích.

Právní předpisy – neúčinné:

Zákon ze dne 6. března 1906, čísl. 58 ř. zák., o společnostech s ručením obmezeným.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

Účinné právní předpisy Slovenské republiky:

Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník.

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 526/2004 Z.z. o určení výšky výdavkov a odmeny za výkon funkce likvidátora.

Seznam příloh

Příloha č. 1 - tabulky zaslané Městským soudem v Praze jako příloha sdělení Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2019, sp. zn. Si 4078/2019, k žádosti dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 24. 11. 2019.

Příloha č. 2 - Sdělení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 2. 2019, sp. zn. Si 105/2020, k žádosti dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 30. 1. 2020.

Příloha č. 1:

Příloha k Si 4078/2019 rozhodnutí od 2009 do 2013

Spisová značka	předmět
39Cm 108/2010	257 905,00 Kč s příslušenstvím
51Cm 171/2006	O obnovení likvidace společnosti
71Cm 14/2012	o zrušení zápisu o výmazu společnosti z obchodního rejstříku a o vstupu do likvidace a jmenování likvidátora
71Cm 21/2013	o obnovení likvidace
71Cm 115/2011	o obnovení likvidace
71Cm 127/2012	o obnovu likvidace
71Cm 191/2012	o obnovení likvidace
72Cm 8/2012	o zrušení zápisu o výmazu společnosti a o obnovení likvidace
72Cm 9/2012	o zrušení zápisu o výmazu účastníka z OR a na obnovení likvidace společnosti
72Cm 10/2011	o obnovu likvidace
72Cm 12/2012	o obnovení likvidace
72Cm 21/2011	o zrušení zápisu o výmazu společnosti a na obnovení likvidace
72Cm 26/2012	o obnovení likvidace
72Cm 52/2010	o odvolání likvidátora
72Cm 52/2011	o obnovení likvidace
73Cm 27/2011	o obnovení likvidace a jmenování likvidátora
73Cm 150/2010	o zrušení zápisu o výmazu společnosti a obnovení likvidace
73Cm 237/2013	o zrušení výmazu navrhovatele z OR, o opětovný vstup navrhovatele do likvidace a jmenování likvidátora
74Cm 49/2013	o obnovení likvidace a jmenování likvidátora
75Cm 6/2013	o obnovení likvidace společnosti
75Cm 26/2012	o určení společníka společnosti
75Cm 62/2012	o obnovení likvidace
76Cm 8/2013	o zrušení zápisu o výmazu společnosti a obnovení likvidace společnosti
76Cm 187/2010	o obnovení likvidace společnosti
78Cm 42/2010	o zrušení výmazu společnosti a o obnovení likvidace
78Cm 229/2009	o obnovu likvidace
79Cm 4/2011	o obnovení likvidace
79Cm 38/2011	o obnovení likvidace
79Cm 53/2012	o obnovení likvidace
79Cm 106/2013	o obnovu likvidace sdružení
80Cm 3/2013	o obnovení likvidace a jmenování likvidátora
80Cm 16/2013	o zrušení zápisu o výmazu a obnovení likvidace společnosti
80Cm 42/2012	o obnovu likvidace
80Cm 44/2010	o zrušení zápisu o výmazu
80Cm 71/2013	o zrušení zápisu o výmazu a obnovení likvidace

80Cm 100/2011	o zrušení zápisu o výmazu a o obnovení likvidace
80Cm 137/2011	o obnovení likvidace
81Cm 4/2011	o zrušení zápisu o výmazu společnosti
81Cm 12/2012	o zrušení zápisu o výmazu společnosti a o obnovení likvidace
81Cm 50/2012	o zrušení zápisu o výmazu společnosti z obchodního rejstříku
51Cm 171/2006	O obnovení likvidace společnosti
71Cm 21/2013	o obnovení likvidace
71Cm 115/2011	o obnovení likvidace
73Cm 96/2013	o zrušení společnosti
73Cm 118/2011	o zrušení společnosti
73Cm 150/2010	o zrušení zápisu o výmazu společnosti a obnovení likvidace
73Cm 237/2013	o zrušení výmazu navrhovatele z OR, o opětovný vstup navrhovatele do likvidace a jmenování likvidátora
74Cm 49/2013	o obnovení likvidace a jmenování likvidátora
76Cm 187/2010	o obnovení likvidace společnosti
78Cm 42/2010	o zrušení výmazu společnosti a o obnovení likvidace
79Cm 172/2013	o zrušení zápisu výmazu bytového družstva z obchodního rejstříku
80Cm 42/2012	o obnovu likvidace
80Cm 44/2010	o zrušení zápisu o výmazu
80Cm 100/2011	o zrušení zápisu o výmazu a o obnovení likvidace
80Cm 137/2011	o obnovení likvidace
81Cm 50/2012	o zrušení zápisu o výmazu společnosti z obchodního rejstříku

Příloha k Si 4078/2019 rozhodnutí - výmaz právnické osoby, likvidace od 2014 do 2018

Spisová značka	předmět
71Cm 19/2016	o zrušení výmazu právnické osoby, na vydání rozhodnutí o likvidaci právnické osoby a jmenování likvidátora
71Cm 393/2015	o zrušení výmazu právnické osoby
71Cm 408/2015	o jmenování likvidátora
72Cm 85/2014	o zrušení výmazu společnosti z OR a její vstup do likvidace a jmenování likvidátora
72Cm 228/2014	o zrušení družstva
73Cm 5/2015	o zrušení výmazu společnosti
73Cm 9/2016	o zrušení výmazu právnické osoby
73Cm 21/2018	o obnovení likvidace a jmenování likvidátora společnosti
73Cm 22/2017	o obnovu zápisu v OR
73Cm 46/2018	o obnovení likvidace
73Cm 59/2018	o prohlášení právnické osoby za neplatnou
73Cm 91/2018	o zrušení výmazu právnické osoby, rozhodnutí o její likvidaci a jmenování likvidátora
73Cm 116/2016	o obnovu registrace
73Cm 126/2016	o zrušení výmazu společnosti
73Cm 132/2018	o zrušení výmazu společnosti
73Cm 135/2016	o jmenování jednatele společnosti
73Cm 136/2016	o obnovení právnické osoby
73Cm 137/2017	o zrušení výmazu spolku
73Cm 148/2014	o vstup do likvidace společnosti
73Cm 153/2018	o vyslovení neplatnosti návrhu na výmaz
73Cm 158/2017	o odvolání likvidátora
73Cm 317/2014	o zrušení výmazu společnosti
74Cm 17/2018	o zrušení zápisu o výmazu družstva
74Cm 20/2018	o zrušení výmazu společnosti
74Cm 64/2017	o zrušení zápisu o výmazu
74Cm 93/2015	o zrušení výmazu
74Cm 104/2018	o obnovu řízení
74Cm 143/2018	o zrušení rozhodnutí o výmazu
74Cm 153/2018	o obnovení právnické osoby
74Cm 155/2018	o obnovení právnické osoby
74Cm 158/2018	o obnovu likvidace
74Cm 167/2018	o zrušení výmazu, nařízení likvidace a jmenování likvidátora
75Cm 24/2016	o zrušení výmazu společnosti a obnovení likvidace
75Cm 73/2014	o obnovení likvidace
75Cm 84/2018	o zrušení výmazu a obnovení likvidace
75Cm 93/2014	o zrušení zápisu o výmazu společnosti z obchodního rejstříku
75Cm 109/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
75Cm 137/2016	o zrušení výmazu a obnovení likvidace
75Cm 147/2016	o obnovení právnické osoby
76Cm 38/2014	o zrušení výmazu z obchodního rejstříku
77Cm 6/2018	o zrušení zápisu o výmazu společnosti
77Cm 10/2016	o zrušení výmazu právnické osoby Družstvo nájemníků Dům u Lávký v likvidaci

77Cm 15/2018	o zrušení zrušení spolku
77Cm 27/2015	o zrušení výmazu právnické osoby
77Cm 29/2016	o zrušení výmazu obchodní korporace
77Cm 32/2016	o zrušení výmazu
77Cm 33/2016	o zrušení výmazu družstva
77Cm 40/2018	o návrhu na zrušení výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku
77Cm 47/2017	o obnovení právnické osoby
77Cm 96/2015	o zrušení výmazu společnosti
77Cm 105/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
77Cm 172/2015	o zrušení společnosti
77Cm 217/2015	o zrušení společnosti
78Cm 3/2014	o obnovení likvidace
78Cm 103/2014	o zrušení výmazu společnosti
78Cm 226/2015	o zrušení výmazu společnosti
79Cm 15/2018	o zrušení výmazu právnické osoby
79Cm 17/2016	o obnovení likvidace společnosti Juarez s.r.o.
79Cm 46/2017	o obnovení likvidace
79Cm 53/2016	o zrušení zápisu o výmazu společnosti a na obnovení likvidace společnosti
79Cm 87/2016	o zrušení zápisu o výmazu společnosti
79Cm 103/2018	o zrušení výmazu a jmenování likvidátora
79Cm 110/2017	o zrušení zápisu o výmazu právnické osoby
79Cm 143/2018	o obnovu likvidace
80Cm 14/2016	o zrušení výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku
80Cm 18/2018	o zrušení výmazu společnosti
80Cm 35/2018	o zrušení výmazu a obnovení likvidace
80Cm 63/2018	o obnovu zápisu společnosti
80Cm 105/2016	o odvolání likvidátora společnosti a jmenování nového likvidátora
80Cm 123/2017	o vyslovení nicotnosti rozhodnutí jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady účastníka ze dne 20.12.2012
80Cm 168/2018	o obnovení společnosti DANNIK spol. s r.o.
80Cm 186/2018	o zrušení výmazu společnosti
80Cm 187/2018	o obnovu likvidace
81Cm 4/2018	o obnovu likvidace
81Cm 29/2016	o zrušení zápisu o výmazu společnosti s návrhem na nařízení likvidace a jmenování likvidátora
81Cm 63/2016	o obnovení likvidace
81Cm 65/2016	o zrušení výmazu a obnovení likvidace
81Cm 69/2016	o zrušení výmazu právnické osoby
81Cm 91/2016	o obnovení právnické osoby
81Cm 107/2016	o zrušení zápisu výmazu společnosti a nařízení likvidace
81Cm 155/2015	o zrušení výmazu zápisu do OR
81Cm 156/2015	o zrušení zápisu do OR
81Cm 214/2015	o neplatnost rozhodnutí jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady ze dne 4.2.2015
81Cm 339/2015	o zrušení výmazu družstva
82Cm 2/2018	o zrušení výmazu společnosti
82Cm 1352/2016	o zrušení společnosti
82Cm 1741/2016	o zrušení společnosti
83Cm 5/2015	o zrušení společnosti

83Cm 996/2018	o zrušení usnesení
83Cm 1607/2018	o zrušení rozhodnutí o výmazu
83Cm 1650/2018	o zrušení výmazu společnosti
84Cm 376/2016	o zrušení zápisu výmazu společnosti
84Cm 451/2016	o zrušení výmazu právnické osoby, rozhodnutí o likvidaci právnické osoby a jmenování likvidátora
85Cm 338/2018	o zrušení společnosti
85Cm 1165/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1599/2018	o zrušení společnosti
85Cm 1725/2017	o zrušení společnosti
85Cm 2250/2018	o zrušení výmazu právnické osoby
85Cm 2253/2018	o obnovení právnické osoby
85Cm 2783/2018	o obnovení likvidace
71Cm 38/2015	o změnu rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací
71Cm 420/2015	o vyloučení z výkonu funkce
73Cm 26/2017	o odvolání likvidátora
73Cm 61/2018	o odvolání likvidátora
74Cm 107/2018	o zrušení likvidace
74Cm 114/2014	o zrušení rozhodnutí o zrušení družstva
74Cm 167/2018	o zrušení výmazu, nařízení likvidace a jmenování likvidátora
76Cm 61/2015	o změnu rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací
77Cm 35/2016	o zrušení spolku
77Cm 159/2018	o prohlášení neplatnosti společnosti
77Cm 182/2018	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
77Cm 231/2015	o zrušení společnosti
78Cm 199/2015	o zrušení vstupu společnosti do likvidace
79Cm 62/2014	o zrušení likvidace
80Cm 6/2018	o zrušení společnosti
80Cm 89/2015	o zrušení společnosti
81Cm 85/2016	o zrušení likvidace společnosti
81Cm 135/2015	o zrušení společnosti
82Cm 3/2018	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 73/2015	o zrušení společnosti
82Cm 81/2017	o zrušení likvidace společnosti
82Cm 82/2017	o zastavení a zrušení likvidace
82Cm 88/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 89/2017	o změnu rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 92/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 95/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 368/2016	o zrušení společnosti
82Cm 379/2015	o zrušení společnosti
82Cm 441/2016	o zrušení společnosti
82Cm 493/2015	o zrušení společnosti
82Cm 555/2015	o zrušení společnosti
82Cm 581/2016	o zrušení společnosti
82Cm 843/2015	o zrušení společnosti
83Cm 73/2015	o zrušení společnosti
83Cm 360/2015	o zrušení společnosti
83Cm 772/2017	o zrušení společnosti

83Cm 786/2018	o zrušení zrušení společnosti
83Cm 787/2018	o zrušení zrušení společnosti
83Cm 788/2018	o zrušení zrušení společnosti
83Cm 845/2018	o zrušení usnesení o zrušení společnosti
83Cm 1354/2018	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
83Cm 1895/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
83Cm 2264/2016	o zrušení likvidace společnosti
83Cm 2376/2017	o zrušení usnesení o zrušení společnosti
84Cm 324/2016	o zrušení společnosti
84Cm 399/2018	o zrušení společnosti
84Cm 477/2016	o zrušení společnosti
84Cm 785/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 786/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 787/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 788/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 789/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 790/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 791/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 1033/2018	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
84Cm 1365/2018	o zrušení usnesení o zrušení společnosti
85Cm 60/2017	o zrušení společnosti
85Cm 75/2017	o zrušení společnosti
85Cm 326/2017	o zrušení společnosti
85Cm 556/2017	o zrušení likvidace
85Cm 557/2017	o zrušení likvidace
85Cm 580/2018	o zrušení společnosti
85Cm 648/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1003/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1083/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1373/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1450/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1556/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1674/2017	o zrušení společnosti
85Cm 2228/2017	o zrušení usnesení o zrušení společnosti
71Cm 38/2015	o změnu rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací
73Cm 26/2017	o odvolání likvidátora
73Cm 61/2018	o odvolání likvidátora
74Cm 107/2018	o zrušení likvidace
74Cm 114/2014	o zrušení rozhodnutí o zrušení družstva
74Cm 167/2018	o zrušení výmazu, nařízení likvidace a jmenování likvidátora
76Cm 61/2015	o změnu rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací
76Cm 106/2014	o neplatnost rozhodnutí členské schůze ze dne 20.1.2014
77Cm 35/2016	o zrušení spolku
77Cm 159/2018	o prohlášení neplatnosti společnosti
77Cm 182/2018	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
77Cm 231/2015	o zrušení společnosti
78Cm 199/2015	o zrušení vstupu společnosti do likvidace
79Cm 62/2014	o zrušení likvidace
80Cm 6/2018	o zrušení společnosti
80Cm 89/2015	o zrušení společnosti

81Cm 85/2016	o zrušení likvidace společnosti
81Cm 135/2015	o zrušení společnosti
82Cm 3/2018	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 73/2015	o zrušení společnosti
82Cm 81/2017	o zrušení likvidace společnosti
82Cm 82/2017	o zastavení a zrušení likvidace
82Cm 88/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 89/2017	o změnu rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 92/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 95/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
82Cm 368/2016	o zrušení společnosti
82Cm 379/2015	o zrušení společnosti
82Cm 441/2016	o zrušení společnosti
82Cm 493/2015	o zrušení společnosti
82Cm 555/2015	o zrušení společnosti
82Cm 581/2016	o zrušení společnosti
82Cm 843/2015	o zrušení společnosti
83Cm 73/2015	o zrušení společnosti
83Cm 360/2015	o zrušení společnosti
83Cm 772/2017	o zrušení společnosti
83Cm 786/2018	o zrušení zrušení společnosti
83Cm 787/2018	o zrušení zrušení společnosti
83Cm 788/2018	o zrušení zrušení společnosti
83Cm 845/2018	o zrušení usnesení o zrušení společnosti
83Cm 1354/2018	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
83Cm 1895/2017	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
83Cm 2264/2016	o zrušení likvidace společnosti
83Cm 2376/2017	o zrušení usnesení o zrušení společnosti
84Cm 324/2016	o zrušení společnosti
84Cm 399/2018	o zrušení společnosti
84Cm 477/2016	o zrušení společnosti
84Cm 785/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 786/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 787/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 788/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 789/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 790/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 791/2018	o zrušení zrušení společnosti
84Cm 1033/2018	o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti
84Cm 1365/2018	o zrušení usnesení o zrušení společnosti
85Cm 60/2017	o zrušení společnosti
85Cm 75/2017	o zrušení společnosti
85Cm 326/2017	o zrušení společnosti
85Cm 556/2017	o zrušení likvidace
85Cm 557/2017	o zrušení likvidace
85Cm 580/2018	o zrušení společnosti
85Cm 648/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1003/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1083/2017	o zrušení společnosti

85Cm 1373/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1450/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1556/2017	o zrušení společnosti
85Cm 1674/2017	o zrušení společnosti
85Cm 2228/2017	o zrušení usnesení o zrušení společnosti

KRAJSKÝ SOUD V BRNĚ

Rooseveltova 16, 601 95 Brno

tel: 546 511 111, fax: 546 513 362, e-mail: podatelna@ksoud.brn.justice.cz, IDDS: 5wwaa9j

NAŠE ZNAČKA: Si 105/2020
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Mgr. Klára Belková
DNE: 10. 2. 2020

Vážená paní,

Krajský soud v Brně obdržel dne 30. 1. 2020 Vaši žádost o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále „InfZ“), kterou jste požádala o poskytnutí následujících informací:

„1) Informace o tom, kolik návrhů na zrušení výmazu právníké osoby, rozhodnutí o její likvidaci a jmenování likvidátora podle ustanovení § 209 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, bylo Krajskému soudu v Brně doručeno v letech 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018?“

2) Informace o tom, kolik návrhů na zrušení výmazu a obnovení likvidace společnosti podle ustanovení § 75b zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, bylo Krajskému soudu v Brně doručeno v letech 2009, 2010, 2011, 2012 a 2013?“

K Vašemu podání Vám sdělují, že na základě vyhledávání v informačním rejstříku Krajského soudu v Brně byly nalezeny níže uvedené výsledky, odpovídající uvedeným kritériím:

Ad 1) rok a počet doručených návrhů
2014 - 5, 2015 - 6, 2016 - 6, 2017 - 7 a 2018 - 5

Ad 2) rok a počet doručených návrhů
2009 - 0, 2010 - 0, 2011 - 1, 2012 - 0 a 2013 - 2

S pozdravem **Mgr. Klára Belková**
Digitálně podepsal Mgr. Klára Belková
Datum: 2020.02.10 14:03:17 +01'00'

Mgr. Klára Belková
asistentka předsedy Krajského soudu v Brně

Abstrakt

Obnova likvidace (§ 208, 209 OZ)

Diplomová práce se zabývá právní úpravou pokračující a obnovené likvidace dle § 208 a 209 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Pokračující a obnovená likvidace jsou specifické případy, jimž je v rámci právního řádu věnována spíše okrajová pozornost. Cílem práce je poukázat na podstatné aspekty této úpravy a vyřešit některé sporné otázky, které se jich týkají, jakož i nastínit samotný průběh těchto institutů a předpoklady, které musí pro jejich provedení nastat.

Diplomová práce se pokračující a obnovenou likvidací zabývá ve dvou samostatných částech, tvořících samotné jádro práce. V jednotlivých kapitolách jsou analyzovány zákonné podmínky pokračování a obnovení likvidace, jakož i předpoklady, které byly ve vztahu k této úpravě blíže konkretizovány či dovozeny teprve rozhodovací praxí soudů. Zvýšená pozornost je pak věnována charakteru a požadavkům kladeným na povahu neznámého majetku, jiných nezbytných opatření a jiného zájmu hodného právní ochrany, které jsou základním důvodem pro provedení pokračující či obnovené likvidace. Je zde také věnován prostor postupu likvidátora, soudu i jiných oprávněných osob v samotném průběhu těchto institutů, jakož i ve fázi, která jejich provedení předchází. Pozornost je zaměřena i na postavení věřitelů v rámci pokračující a obnovené likvidace a limity, které uplatnění těchto postupů omezují. V části věnované obnovené likvidaci je řešeno skutečné využití a přístupnost tohoto institutu v praxi, a to za současného porovnání míry jeho užívání v současnosti a za dřívější úpravy § 75b zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku. V diplomové práci je rovněž obsažen exkurz a provedena komparace se slovenskou právní úpravou dodatečné likvidace, která je svým obsahem srovnatelná s úpravou obnovené likvidace. V rámci celé práce dochází k porovnání stávající úpravy pokračující a obnovené likvidace dle § 208 a 209 občanského zákoníku s dřívější úpravou obchodního zákoníku, jakož i k zhodnocení zdařilých i méně zdařilých aspektů obou srovnávaných úprav.

Abstract

Reinstatement of liquidation (ss. 208, 209 of the Civil Code)

This diploma thesis deals with the legal regulation of the continuing and reinstated liquidation pursuant section 208 and 209 of Act No. 89/2012 Coll., the Civil Code. The continuing and reinstated liquidation are specific cases to which rather marginal attention is paid within the legal order. The aim of this thesis is to point out the essential aspects of this regulation and to solve some of the cases of doubt concerning them, as well as to outline the actual course of these institutes and the prerequisites that must arise for their implementation.

The diploma thesis deals with the continuing and reinstated liquidation in two separate parts, which form the core of the thesis. In the individual chapters the legal conditions for the continuation and reinstatement of the liquidation are analysed, as well as the prerequisites that were, in relation to this regulation, specified in more detail or deduced only in the decisional practice of the courts. Particular attention is also paid to the nature and the requirements set out for the nature of the previously unknown property, the needs for other necessary measures and other interests worthy of legal protection, which are the essential reasons for carrying out a continuing or reinstated liquidation. The procedure of the liquidator, the courts and other entitled persons during the carrying out of these institutes, as well as in the phase that precedes it, is also addressed. The thesis focuses also on the creditors' status within the continuing and reinstated liquidation and the restrictions which limit the application of these procedures. The part devoted to the reinstated liquidation deals with the real use and accessibility of this institute, whilst comparing the extent of its use at the present with the extent of its use under the previous regulation pursuant section 75b of Act No. 513/1991 Coll., the Commercial Code. The diploma thesis also includes an insight and a comparison with the Slovak legal regulation of the additional liquidation whose content is comparable with the regulation of the reinstated liquidation. Within the entire thesis a comparison of the current regulation of the continuing and reinstated liquidation pursuant ss. 208 and 209 of the Civil Code with the antecedent regulation contained in the Commercial Code is included, whilst assessing the good and worse aspects of both the regulations being compared.

Klíčová slova / Key Words

ČJ: Likvidace obchodní korporace, pokračování likvidace, obnovení likvidace

ENG: Liquidation of business corporations, continuation of liquidation, reinstatement of liquidation